අභිධම්මමාතිකාපාළි

ධම්මවිචය

පටුන

6. යමකමාතිකා..........................33

"ධම්මා සුතා ධාතා වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පටිවිද්ධා."

(මහා සුඤ්ඤත සුත්තං; මජ්ඣිම නිකායො, උපරිපණ්ණාසකො, සුඤ්ඤත වග්ගො.)

පටුන සංස්කරණය - භික්ඛු ධම්මවිහාරි

(ඡට්ඨ සංගායනා ත්‍රිපිටක වැඩසටහනින් උපුටා සකසන ලදී)

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස

අභිධම්මමාතිකාපාළි

එකං සමයං භගවා දෙවෙසු විහරති තාවතිංසභවනෙ පාරිච්ඡත්තකමූලෙ පණ්ඩුකම්බලසිලායං. තත්‍ර ඛො භගවා දෙවානං තාවතිංසානං අභිධම්මකථං කථෙසි.

1. ධම්මසඞ්ගණීමාතිකා

තිකමාතිකා

කුසලා ධම්මා (ධ. ස. තිකමාතිකා 1-22), අකුසලා ධම්මා, අබ්‍යාකතා ධම්මා. සුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තා ධම්මා, දුක්ඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තා ධම්මා, අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තා ධම්මා. විපාකා ධම්මා, විපාකධම්මධම්මා, නෙවවිපාකනවිපාකධම්මධම්මා. උපාදින්නුපාදානියා ධම්මා, අනුපාදින්නුපාදානියා ධම්මා, අනුපාදින්නඅනුපාදානියා ධම්මා. සංකිලිට්ඨසංකිලෙසිකා ධම්මා, අසංකිලිට්ඨසංකිලෙසිකා ධම්මා, අසංකිලිට්ඨඅසංකිලෙසිකා ධම්මා. සවිතක්කසවිචාරා ධම්මා, අවිතක්කවිචාරමත්තා ධම්මා, අවිතක්කඅවිචාරා ධම්මා. පීතිසහගතා ධම්මා, සුඛසහගතා ධම්මා, උපෙක්ඛාසහගතා ධම්මා. දස්සනෙන පහාතබ්බා ධම්මා, භාවනාය පහාතබ්බා ධම්මා, නෙව දස්සනෙන න භාවනාය පහාතබ්බා ධම්මා. දස්සනෙන පහාතබ්බහෙතුකා ධම්මා, භාවනාය පහාතබ්බහෙතුකා ධම්මා, නෙව දස්සනෙන න භාවනාය පහාතබ්බහෙතුකා ධම්මා. ආචයගාමිනො ධම්මා, අපචයගාමිනො ධම්මා, නෙවාචයගාමිනාපචයගාමිනො ධම්මා. සෙක්ඛා ධම්මා, අසෙක්ඛා ධම්මා, නෙවසෙක්ඛනාසෙක්ඛා ධම්මා. පරිත්තා ධම්මා, මහග්ගතා ධම්මා, අප්පමාණා ධම්මා. පරිත්තාරම්මණා ධම්මා, මහග්ගතාරම්මණා ධම්මා, අප්පමාණාරම්මණා ධම්මා. හීනා ධම්මා, මජ්ඣිමා ධම්මා, පණීතා ධම්මා. මිච්ඡත්තනියතා ධම්මා, සම්මත්තනියතා ධම්මා, අනියතා ධම්මා. මග්ගාරම්මණා ධම්මා, මග්ගහෙතුකා ධම්මා, මග්ගාධිපතිනො ධම්මා. උප්පන්නා ධම්මා, අනුප්පන්නා ධම්මා, උප්පාදිනො ධම්මා. අතීතා ධම්මා, අනාගතා ධම්මා, පච්චුප්පන්නා ධම්මා. අතීතාරම්මණා ධම්මා, අනාගතාරම්මණා ධම්මා, පච්චුප්පන්නාරම්මණා ධම්මා. අජ්ඣත්තා ධම්මා, බහිද්ධා ධම්මා, අජ්ඣත්තබහිද්ධා ධම්මා. අජ්ඣත්තාරම්මණා ධම්මා, බහිද්ධාරම්මණා ධම්මා, අජ්ඣත්තබහිද්ධාරම්මණා ධම්මා. සනිදස්සනසප්පටිඝා ධම්මා, අනිදස්සනසප්පටිඝා ධම්මා, අනිදස්සනඅප්පටිඝා ධම්මා (ධ. ස. තිකමාතිකා 1-22).

ද්වාවීසතිතිකං.

දුකමාතිකා

හෙතුගොච්ඡකං

හෙතූ ධම්මා, න හෙතූ ධම්මා. සහෙතුකා ධම්මා, අහෙතුකා ධම්මා. හෙතුසම්පයුත්තා ධම්මා, හෙතුවිප්පයුත්තා ධම්මා. හෙතූ චෙව ධම්මා සහෙතුකා ච, සහෙතුකා චෙව ධම්මා න ච හෙතූ. හෙතූ චෙව ධම්මා හෙතුසම්පයුත්තා ච, හෙතුසම්පයුත්තා චෙව ධම්මා න ච හෙතූ. න හෙතූ ඛො පන ධම්මා සහෙතුකාපි, අහෙතුකාපි. හෙතුගොච්ඡකං.

චූළන්තරදුකං

සප්පච්චයා ධම්මා, අප්පච්චයා ධම්මා. සඞ්ඛතා ධම්මා, අසඞ්ඛතා ධම්මා. සනිදස්සනා ධම්මා, අනිදස්සනා ධම්මා. සප්පටිඝා ධම්මා, අප්පටිඝා ධම්මා. රූපිනො ධම්මා, අරූපිනො ධම්මා. ලොකියා ධම්මා, ලොකුත්තරා ධම්මා. කෙනචි විඤ්ඤෙය්‍යා ධම්මා, කෙනචි න විඤ්ඤෙය්‍යා ධම්මා. චූළන්තරදුකං.

ආසවගොච්ඡකං

ආසවා ධම්මා, නො ආසවා ධම්මා. සාසවා ධම්මා, අනාසවා ධම්මා. ආසවසම්පයුත්තා ධම්මා, ආසවවිප්පයුත්තා ධම්මා. ආසවා චෙව ධම්මා සාසවා ච, සාසවා චෙව ධම්මා නො ච ආසවා. ආසවා චෙව ධම්මා ආසවසම්පයුත්තා ච, ආසවසම්පයුත්තා චෙව ධම්මා නො ච ආසවා. ආසවවිප්පයුත්තා ඛො පන ධම්මා සාසවාපි, අනාසවාපි. ආසවගොච්ඡකං.

සඤ්ඤොජනගොච්ඡකං

සඤ්ඤොජනා ධම්මා, නො සඤ්ඤොජනා ධම්මා. සඤ්ඤොජනියා ධම්මා, අසඤ්ඤොජනියා ධම්මා. සඤ්ඤොජනසම්පයුත්තා ධම්මා, සඤ්ඤොජනවිප්පයුත්තා ධම්මා. සඤ්ඤොජනා චෙව ධම්මා සඤ්ඤොජනියා ච, සඤ්ඤොජනියා චෙව ධම්මා නො ච සඤ්ඤොජනා. සඤ්ඤොජනා චෙව ධම්මා සඤ්ඤොජනසම්පයුත්තා ච, සඤ්ඤොජනසම්පයුත්තා චෙව ධම්මා නො ච සඤ්ඤොජනා. සඤ්ඤොජනවිප්පයුත්තා ඛො පන ධම්මා සඤ්ඤොජනියාපි, අසඤ්ඤොජනියාපි. සඤ්ඤොජනගොච්ඡකං.

ගන්ථගොච්ඡකං

ගන්ථා ධම්මා, නො ගන්ථා ධම්මා. ගන්ථනියා ධම්මා, අගන්ථනියා ධම්මා. ගන්ථසම්පයුත්තා ධම්මා, ගන්ථවිප්පයුත්තා ධම්මා. ගන්ථා චෙව ධම්මා ගන්ථනියා ච, ගන්ථනියා චෙව ධම්මා නො ච ගන්ථා. ගන්ථා චෙව ධම්මා ගන්ථසම්පයුත්තා ච, ගන්ථසම්පයුත්තා චෙව ධම්මා නො ච ගන්ථා. ගන්ථවිප්පයුත්තා ඛො පන ධම්මා ගන්ථනියාපි, අගන්ථනියාපි. ගන්ථගොච්ඡකං.

ඕඝගොච්ඡකං

ඕඝා ධම්මා, නො ඕඝා ධම්මා. ඕඝනියා ධම්මා, අනොඝනියා ධම්මා. ඕඝසම්පයුත්තා ධම්මා, ඕඝවිප්පයුත්තා ධම්මා. ඕඝා චෙව ධම්මා ඕඝනියා ච, ඕඝනියා චෙව ධම්මා නො ච ඕඝා. ඕඝා චෙව ධම්මා ඕඝසම්පයුත්තා ච, ඕඝසම්පයුත්තා චෙව ධම්මා නො ච ඕඝා. ඕඝවිප්පයුත්තා ඛො පන ධම්මා ඕඝනියාපි, අනොඝනියාපි. ඕඝගොච්ඡකං.

යොගගොච්ඡකං

යොගා ධම්මා, නො යොගා ධම්මා. යොගනියා ධම්මා, අයොගනියා ධම්මා. යොගසම්පයුත්තා ධම්මා, යොගවිප්පයුත්තා ධම්මා. යොගා චෙව ධම්මා යොගනියා ච, යොගනියා චෙව ධම්මා නො ච යොගා. යොගා චෙව ධම්මා යොගසම්පයුත්තා ච, යොගසම්පයුත්තා චෙව ධම්මා නො ච යොගා. යොගවිප්පයුත්තා ඛො පන ධම්මා යොගනියාපි, අයොගනියාපි. යොගගොච්ඡකං.

නීවරණගොච්ඡකං

නීවරණා ධම්මා, නො නීවරණා ධම්මා. නීවරණියා ධම්මා, අනීවරණියා ධම්මා. නීවරණසම්පයුත්තා ධම්මා, නීවරණවිප්පයුත්තා ධම්මා. නීවරණා චෙව ධම්මා නීවරණියා ච, නීවරණියා චෙව ධම්මා නො ච නීවරණා. නීවරණා චෙව ධම්මා නීවරණසම්පයුත්තා ච, නීවරණසම්පයුත්තා චෙව ධම්මා නො ච නීවරණා. නීවරණවිප්පයුත්තා ඛො පන ධම්මා නීවරණියාපි, අනීවරණියාපි. නීවරණගොච්ඡකං.

පරාමාසගොච්ඡකං

පරාමාසා ධම්මා, නො පරාමාසා ධම්මා. පරාමට්ඨා ධම්මා, අපරාමට්ඨා ධම්මා. පරාමාසසම්පයුත්තා ධම්මා, පරාමාසවිප්පයුත්තා ධම්මා. පරාමාසා චෙව ධම්මා පරාමට්ඨා ච, පරාමට්ඨාචෙව ධම්මා නො ච පරාමාසා.

පරාමාසවිප්පයුත්තා ඛො පන ධම්මා පරාමට්ඨාපි, අපරාමට්ඨාපි. පරාමාසගොච්ඡකං.

මහන්තරදුකං

සාරම්මණා ධම්මා, අනාරම්මණා ධම්මා. චිත්තා ධම්මා, නො චිත්තා ධම්මා. චෙතසිකා ධම්මා, අචෙතසිකා ධම්මා. චිත්තසම්පයුත්තා ධම්මා, චිත්තවිප්පයුත්තා ධම්මා. චිත්තසංසට්ඨා ධම්මා, චිත්තවිසංසට්ඨා ධම්මා. චිත්තසමුට්ඨානා ධම්මා, නො චිත්තසමුට්ඨානා ධම්මා. චිත්තසහභුනො ධම්මා, නො චිත්තසහභුනො ධම්මා. චිත්තානුපරිවත්තිනො ධම්මා, නො චිත්තානුපරිවත්තිනො ධම්මා. චිත්තසංසට්ඨසමුට්ඨානා ධම්මා, නො චිත්තසංසට්ඨසමුට්ඨානා ධම්මා. චිත්තසංසට්ඨසමුට්ඨානසහභුනො ධම්මා, නො චිත්තසංසට්ඨසමුට්ඨානසහභුනො ධම්මා. චිත්තසංසට්ඨසමුට්ඨානානුපරිවත්තිනො ධම්මා, නො චිත්තසංසට්ඨසමුට්ඨානානුපරිවත්තිනො ධම්මා. අජ්ඣත්තිකා ධම්මා, බාහිරා ධම්මා. උපාදා ධම්මා, නො උපාදා ධම්මා. උපාදින්නා ධම්මා, අනුපාදින්නා ධම්මා. මහන්තරදුකං.

උපාදානගොච්ඡකං

උපාදානා ධම්මා, නො උපාදානා ධම්මා. උපාදානියා ධම්මා, අනුපාදානියා ධම්මා. උපාදානසම්පයුත්තා ධම්මා, උපාදානවිප්පයුත්තා ධම්මා. උපාදානා චෙව ධම්මා උපාදානියා ච, උපාදානියා චෙව ධම්මා නො ච උපාදානා. උපාදානා චෙව ධම්මා උපාදානසම්පයුත්තා ච, උපාදානසම්පයුත්තා චෙව ධම්මා නො ච උපාදානා. උපාදානවිප්පයුත්තා ඛො පන ධම්මා උපාදානියාපි, අනුපාදානියාපි. උපාදානගොච්ඡකං.

කිලෙසගොච්ඡකං

කිලෙසා ධම්මා, නො කිලෙසා ධම්මා. සංකිලෙසිකා ධම්මා, අසංකිලෙසිකා ධම්මා. සංකිලිට්ඨා ධම්මා, අසංකිලිට්ඨා ධම්මා. කිලෙසසම්පයුත්තා ධම්මා, කිලෙසවිප්පයුත්තා ධම්මා. කිලෙසා චෙව ධම්මා සංකිලෙසිකා ච, සංකිලෙසිකා චෙව ධම්මා නො ච කිලෙසා. කිලෙසා චෙව ධම්මා සංකිලිට්ඨා ච, සංකිලිට්ඨා චෙව ධම්මා නො ච කිලෙසා. කිලෙසා චෙව ධම්මා කිලෙසසම්පයුත්තා ච, කිලෙසසම්පයුත්තා චෙව ධම්මා නො ච කිලෙසා. කිලෙසවිප්පයුත්තා ඛො පන ධම්මා සංකිලෙසිකාපි, අසංකිලෙසිකාපි. කිලෙසගොච්ඡකං.

පිට්ඨිදුකං

දස්සනෙන පහාතබ්බා ධම්මා, න දස්සනෙන පහාතබ්බා ධම්මා. භාවනාය පහාතබ්බා ධම්මා, න භාවනාය පහාතබ්බා ධම්මා. දස්සනෙන පහාතබ්බහෙතුකා ධම්මා, න දස්සනෙන පහාතබ්බහෙතුකා ධම්මා. භාවනාය පහාතබ්බහෙතුකා ධම්මා, න භාවනාය පහාතබ්බහෙතුකා ධම්මා. සවිතක්කා ධම්මා, අවිතක්කා ධම්මා. සවිචාරා ධම්මා, අවිචාරා ධම්මා. සප්පීතිකා ධම්මා, අප්පීතිකා ධම්මා. පීතිසහගතා ධම්මා, න පීතිසහගතා ධම්මා. සුඛසහගතා ධම්මා, න සුඛසහගතා ධම්මා. උපෙක්ඛාසහගතා ධම්මා, න උපෙක්ඛාසහගතා ධම්මා. කාමාවචරා ධම්මා, න කාමාවචරා ධම්මා. රූපාවචරා ධම්මා, න රූපාවචරා ධම්මා. අරූපාවචරා ධම්මා, න අරූපාවචරා ධම්මා. පරියාපන්නා ධම්මා, අපරියාපන්නා ධම්මා. නිය්‍යානිකා ධම්මා, අනිය්‍යානිකා ධම්මා. නියතා ධම්මා, අනියතා ධම්මා. සඋත්තරා ධම්මා, අනුත්තරා ධම්මා. සරණා ධම්මා, අරණා ධම්මා. පිට්ඨිදුකං.

අභිධම්මදුකමාතිකා.

සුත්තන්තිකදුකමාතිකා

විජ්ජාභාගිනො ධම්මා, අවිජ්ජාභාගිනො ධම්මා. විජ්ජූපමා ධම්මා, වජිරූපමා ධම්මා. බාලා ධම්මා, පණ්ඩිතා ධම්මා. කණ්හා ධම්මා, සුක්කා ධම්මා. තපනීයා ධම්මා, අතපනීයා ධම්මා. අධිවචනා ධම්මා, අධිවචනපථා ධම්මා. නිරුත්ති ධම්මා, නිරුත්තිපථා ධම්මා. පඤ්ඤත්ති ධම්මා, පඤ්ඤත්තිපථා ධම්මා. නාමඤ්ච, රූපඤ්ච. අවිජ්ජා ච, භවතණ්හා ච. භවදිට්ඨි ච, විභවදිට්ඨි ච. සස්සතදිට්ඨි ච, උච්ඡෙදදිට්ඨි ච. අන්තවා දිට්ඨි ච, අනන්තවා දිට්ඨි ච. පුබ්බන්තානුදිට්ඨි ච, අපරන්තානුදිට්ඨි ච. අහිරිකඤ්ච, අනොත්තප්පඤ්ච. හිරී ච, ඔත්තප්පඤ්ච. දොවචස්සතා ච, පාපමිත්තතා ච. සොවචස්සතා ච, කල්‍යාණමිත්තතා ච. ආපත්තිකුසලතා ච, ආපත්තිවුට්ඨානකුසලතා ච. සමාපත්තිකුසලතා ච, සමාපත්තිවුට්ඨානකුසලතා ච. ධාතුකුසලතා ච, මනසිකාරකුසලතා ච. ආයතනකුසලතා ච, පටිච්චසමුප්පාදකුසලතා ච. ඨානකුසලතා ච, අට්ඨානකුසලතා ච. අජ්ජවො ච, මද්දවො ච. ඛන්ති ච, සොරච්චඤ්ච. සාඛල්‍යඤ්ච, පටිසන්ථාරො ච. ඉන්ද්‍රියෙසු අගුත්තද්වාරතා ච, භොජනෙ අමත්තඤ්ඤුතා ච. ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තද්වාරතා ච, භොජනෙ මත්තඤ්ඤුතා ච. මුට්ඨස්සච්චඤ්ච, අසම්පජඤ්ඤඤ්ච. සති ච, සම්පජඤ්ඤඤ්ච. පටිසඞ්ඛානබලඤ්ච, භාවනාබලඤ්ච. සමථො ච, විපස්සනා ච. සමථනිමිත්තඤ්ච, පග්ගාහනිමිත්තඤ්ච. පග්ගාහො ච, අවික්ඛෙපො ච. සීලවිපත්ති ච, දිට්ඨිවිපත්ති ච. සීලසම්පදා ච, දිට්ඨිසම්පදා ච. සීලවිසුද්ධි ච, දිට්ඨිවිසුද්ධි ච. දිට්ඨිවිසුද්ධි ඛො පන, යථාදිට්ඨිස්ස ච පධානං. සංවෙගො ච සංවෙජනියෙසු ඨානෙසු, සංවිග්ගස්ස ච යොනිසො පධානං. අසන්තුට්ඨිතා ච

කුසලෙසු ධම්මෙසු, අප්පටිවානිතා ච පධානස්මිං. විජ්ජා ච, විමුත්ති ච. ඛයෙ ඤාණං, අනුප්පාදෙ ඤාණන්ති.

සුත්තන්තිකදුකමාතිකා.

ධම්මසඞ්ගණීමාතිකා නිට්ඨිතා.

2. විභඞ්ගමාතිකා

ඛන්ධවිභඞ්ගො

පඤ්චක්ඛන්ධා – (විභ. 1) රූපක්ඛන්ධො වෙදනාක්ඛන්ධො සඤ්ඤාක්ඛන්ධො සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො විඤ්ඤාණක්ඛන්ධොති. ඛන්ධවිභඞ්ගං.

ආයතනවිභඞ්ගො

ද්වාදසායතනානි (විභ. 154) – චක්ඛායතනං රූපායතනං සොතායතනං සද්දායතනං ඝානායතනං ගන්ධායතනං ජිව්හායතනං රසායතනං කායායතනං ඵොට්ඨබ්බායතනං මනායතනං ධම්මායතනන්ති. ආයතනවිභඞ්ගං.

ධාතුවිභඞ්ගො

අට්ඨාරස ධාතුයො (විභ. 183) – චක්ඛුධාතු රූපධාතු චක්ඛුවිඤ්ඤාණධාතු, සොතධාතු සද්දධාතු සොතවිඤ්ඤාණධාතු, ඝානධාතු ගන්ධධාතු ඝානවිඤ්ඤාණධාතු, ජිව්හාධාතු රසධාතු ජිව්හාවිඤ්ඤාණධාතු, කායධාතු ඵොට්ඨබ්බධාතු කායවිඤ්ඤාණධාතු, මනොධාතු ධම්මධාතු මනොවිඤ්ඤාණධාතූති. ධාතුවිභඞ්ගං.

සච්චවිභඞ්ගො

චත්තාරි අරියසච්චානි (විභ. 189) – දුක්ඛං අරියසච්චං, දුක්ඛසමුදයං අරියසච්චං, දුක්ඛනිරොධං අරියසච්චං, දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදා අරියසච්චන්ති. සච්චවිභඞ්ගං.

ඉන්ද්‍රියවිභඞ්ගො

බාවීසතින්ද්‍රියානි (විභ. 219) – චක්ඛුන්ද්‍රියං සොතින්ද්‍රියං ඝානින්ද්‍රියං ජිව්හින්ද්‍රියං කායින්ද්‍රියං මනින්ද්‍රියං ඉත්ථින්ද්‍රියං පුරිසින්ද්‍රියං ජීවිතින්ද්‍රියං සුඛින්ද්‍රියං දුක්ඛින්ද්‍රියං සොමනස්සින්ද්‍රියං දොමනස්සින්ද්‍රියං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං සද්ධින්ද්‍රියං වීරියින්ද්‍රියං සතින්ද්‍රියං සමාධින්ද්‍රියං පඤ්ඤින්ද්‍රියං අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං අඤ්ඤින්ද්‍රියං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති. ඉන්ද්‍රියවිභඞ්ගං.

පටිච්චසමුප්පාදවිභඞ්ගො

අවිජ්ජාපච්චයා සඞ්ඛාරා (විභ. 225), සඞ්ඛාරපච්චයා විඤ්ඤාණං, විඤ්ඤාණපච්චයා නාමරූපං, නාමරූපපච්චයා සළායතනං, සළායතනපච්චයා ඵස්සො, ඵස්සපච්චයා වෙදනා, වෙදනාපච්චයා තණ්හා, තණ්හාපච්චයා

උපාදානං, උපාදානපච්චයා භවො, භවපච්චයා ජාති, ජාතිපච්චයා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා සම්භවන්ති, එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස සමුදයො හොති. පටිච්චසමුප්පාදවිභඞ්ගං.

සතිපට්ඨානවිභඞ්ගො

චත්තාරො සතිපට්ඨානා (විභ. 355) – ඉධ භික්ඛු අජ්ඣත්තං කායෙ කායානුපස්සී විහරති, බහිද්ධා කායෙ කායානුපස්සී විහරති, අජ්ඣත්තබහිද්ධා කායෙ කායානුපස්සී විහරති ආතාපී සම්පජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදොමනස්සං.

අජ්ඣත්තං වෙදනාසු වෙදනානුපස්සී විහරති, බහිද්ධා වෙදනාසු වෙදනානුපස්සී විහරති, අජ්ඣත්තබහිද්ධා වෙදනාසු වෙදනානුපස්සී විහරති ආතාපී සම්පජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදොමනස්සං.

අජ්ඣත්තං චිත්තෙ චිත්තානුපස්සී විහරති, බහිද්ධා චිත්තෙ චිත්තානුපස්සී විහරති, අජ්ඣත්තබහිද්ධා චිත්තෙ චිත්තානුපස්සී විහරති ආතාපී සම්පජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදොමනස්සං.

අජ්ඣත්තං ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති, බහිද්ධා ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති, අජ්ඣත්තබහිද්ධා ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති ආතාපී සම්පජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදොමනස්සං. සතිපට්ඨානවිභඞ්ගං.

සම්මප්පධානවිභඞ්ගො

චත්තාරො සම්මප්පධානා (විභ. 390) – ඉධ භික්ඛු අනුප්පන්නානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං අනුප්පාදාය ඡන්දං ජනෙති වායමති වීරියං ආරභති චිත්තං පග්ගණ්හාති පදහති.

උප්පන්නානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය ඡන්දං ජනෙති වායමති වීරියං ආරභති චිත්තං පග්ගණ්හාති පදහති.

අනුප්පන්නානං කුසලානං ධම්මානං උප්පාදාය ඡන්දං ජනෙති වායමති වීරියං ආරභති චිත්තං පග්ගණ්හාති පදහති.

උප්පන්නානං කුසලානං ධම්මානං ඨිතියා අසම්මොසාය භියොභාවාය වෙපුල්ලාය භාවනාය පාරිපූරියා ඡන්දං ජනෙති වායමති වීරියං ආරභති චිත්තං පග්ගණ්හාති පදහති. සම්මප්පධානවිභඞ්ගං.

ඉද්ධිපාදවිභඞ්ගො

චත්තාරො ඉද්ධිපාදා (විභ. 430) – ඉධ භික්ඛු ඡන්දසමාධිපධානසඞ්ඛාරසමන්නාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති, වීරියසමාධිපධානසඞ්ඛාරසමන්නාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති, චිත්තසමාධිපධානසඞ්ඛාරසමන්නාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති, වීමංසාසමාධිපධානසඞ්ඛාරසමන්නාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති. ඉද්ධිපාදවිභඞ්ගං.

බොජ්ඣඞ්ගවිභඞ්ගො

සත්ත බොජ්ඣඞ්ගා (විභ. 466) – සතිසම්බොජ්ඣඞ්ගො ධම්මවිචයසම්බොජ්ඣඞ්ගො වීරියසම්බොජ්ඣඞ්ගො පීතිසම්බොජ්ඣඞ්ගො පස්සද්ධිසම්බොජ්ඣඞ්ගො සමාධිසම්බොජ්ඣඞ්ගො උපෙක්ඛාසම්බොජ්ඣඞ්ගො. බොජ්ඣඞ්ගවිභඞ්ගං.

මග්ගඞ්ගවිභඞ්ගො

අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො (විභ. 486). සෙය්‍යථීදං – සම්මාදිට්ඨි සම්මාසඞ්කප්පො සම්මාවාචා සම්මාකම්මන්තො සම්මාආජීවො සම්මාවායාමො සම්මාසති සම්මාසමාධි. මග්ගඞ්ගවිභඞ්ගං.

ඣානවිභඞ්ගො

ඉධ භික්ඛු පාතිමොක්ඛසංවරසංවුතො විහරති (විභ. 508) ආචාරගොචරසම්පන්නො අණුමත්තෙසු වජ්ජෙසු භයදස්සාවී සමාදාය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තද්වාරො භොජනෙ මත්තඤ්ඤූ පුබ්බරත්තාපරරත්තං ජාගරියානුයොගමනුයුත්තො සාතච්චං නෙපක්කං බොධිපක්ඛිකානං ධම්මානං භාවනානුයොගමනුයුත්තො.

සො අභික්කන්තෙ පටික්කන්තෙ සම්පජානකාරී හොති, ආලොකිතෙ විලොකිතෙ සම්පජානකාරී හොති, සමිඤ්ජිතෙ පසාරිතෙ සම්පජානකාරී හොති, සඞ්ඝාටිපත්තචීවරධාරණෙ සම්පජානකාරී හොති, අසිතෙ පීතෙ ඛායිතෙ සායිතෙ සම්පජානකාරී හොති, උච්චාරපස්සාවකම්මෙ සම්පජානකාරී හොති, ගතෙ ඨිතෙ නිසින්නෙ සුත්තෙ ජාගරිතෙ භාසිතෙ තුණ්හීභාවෙ සම්පජානකාරී හොති.

සො විවිත්තං සෙනාසනං භජති අරඤ්ඤං රුක්ඛමූලං පබ්බතං කන්දරං ගිරිගුහං සුසානං වනපත්ථං අබ්භොකාසං පලාලපුඤ්ජං අප්පසද්දං අප්පනිග්ඝොසං විජනවාතං මනුස්සරාහස්සෙය්‍යකං පටිසල්ලානසාරුප්පං.

සො අරඤ්ඤගතො වා රුක්ඛමූලගතො වා සුඤ්ඤාගාරගතො වා නිසීදති පල්ලඞ්කං ආභුජිත්වා උජුං කායං පණිධාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා, සො අභිජ්ඣං ලොකෙ පහාය විගතාභිජ්ඣෙන චෙතසා විහරති, අභිජ්ඣාය චිත්තං පරිසොධෙති, බ්‍යාපාදපදොසං පහාය අබ්‍යාපන්නචිත්තො විහරති සබ්බපාණභූතහිතානුකම්පී, බ්‍යාපාදපදොසා චිත්තං පරිසොධෙති, ථිනමිද්ධං පහාය විගතථිනමිද්ධො විහරති ආලොකසඤ්ඤී සතො සම්පජානො, ථිනමිද්ධා චිත්තං පරිසොධෙති, උද්ධච්චකුක්කුච්චං පහාය අනුද්ධතො විහරති අජ්ඣත්තං වූපසන්තචිත්තො, උද්ධච්චකුක්කුච්චා චිත්තං පරිසොධෙති, විචිකිච්ඡං පහාය තිණ්ණවිචිකිච්ඡො විහරති අකථංකථී කුසලෙසු ධම්මෙසු, විචිකිච්ඡාය චිත්තං පරිසොධෙති.

සො ඉමෙ පඤ්ච නීවරණෙ පහාය චෙතසො උපක්කිලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණෙ විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විවෙකජං පීතිසුඛං පඨමං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති, විතක්කවිචාරානං වූපසමා අජ්ඣත්තං සම්පසාදනං චෙතසො එකොදිභාවං අවිතක්කං අවිචාරං සමාධිජං පීතිසුඛං දුතියං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති, පීතියා ච විරාගා උපෙක්ඛකො ච විහරති සතො ච සම්පජානො සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙති, යං තං අරියා ආචික්ඛන්ති ‘‘උපෙක්ඛකො සතිමා සුඛවිහාරී’’ති, තතියං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති, සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා පුබ්බෙව සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ථඞ්ගමා අදුක්ඛමසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති.

සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිඝසඤ්ඤානං අත්ථඞ්ගමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා ‘‘අනන්තො ආකාසො’’ති ආකාසානඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, සබ්බසො ආකාසානඤ්චායතනං සමතික්කම්ම ‘‘අනන්තං විඤ්ඤාණ’’න්ති විඤ්ඤාණඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමතික්කම්ම ‘‘නත්ථි කිඤ්චී’’ති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, සබ්බසො ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමතික්කම්ම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. ඣානවිභඞ්ගං.

අප්පමඤ්ඤාවිභඞ්ගො

චතස්සො අප්පමඤ්ඤායො (විභ. 642) – ඉධ භික්ඛු මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථං. ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ජෙන ඵරිත්වා විහරති.

කරුණාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථං. ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධිසබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං කරුණාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ජෙන ඵරිත්වා විහරති.

මුදිතාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථං. ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං මුදිතාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ජෙන ඵරිත්වා විහරති.

උපෙක්ඛාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථං. ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං උපෙක්ඛාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ජෙන ඵරිත්වා විහරති. අප්පමඤ්ඤාවිභඞ්ගං.

සික්ඛාපදවිභඞ්ගො

පඤ්ච සික්ඛාපදානි (විභ. 703) – පාණාතිපාතා වෙරමණී සික්ඛාපදං, අදින්නාදානා වෙරමණී සික්ඛාපදං, කාමෙසුමිච්ඡාචාරා වෙරමණී සික්ඛාපදං, මුසාවාදා වෙරමණී සික්ඛාපදං, සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණී සික්ඛාපදං. සික්ඛාපදවිභඞ්ගං.

පටිසම්භිදාවිභඞ්ගො

චතස්සො පටිසම්භිදා (විභ. 718) – අත්ථපටිසම්භිදා ධම්මපටිසම්භිදා නිරුත්තිපටිසම්භිදා පටිභානපටිසම්භිදා. පටිසම්භිදාවිභඞ්ගං.

ඤාණවිභඞ්ගො

එකවිධෙන ඤාණවත්ථු (විභ. 751) – පඤ්ච විඤ්ඤාණා න හෙතූ, අහෙතුකා, හෙතුවිප්පයුත්තා, සප්පච්චයා, සඞ්ඛතා, අරූපා, ලොකියා, සාසවා, සංයොජනියා, ගන්ථනියා, ඔඝනියා, යොගනියා, නීවරණියා, පරාමට්ඨා, උපාදානියා, සංකිලෙසිකා, අබ්‍යාකතා, සාරම්මණා, අචෙතසිකා, විපාකා, උපාදිණ්ණුපාදානියා, අසංකිලිට්ඨසංකිලෙසිකා, න සවිතක්කසවිචාරා, න අවිතක්කවිචාරමත්තා, අවිතක්කඅවිචාරා, න පීතිසහගතා, නෙව දස්සනෙන න භාවනාය පහාතබ්බා, නෙව දස්සනෙන න භාවනාය පහාතබ්බහෙතුකා, නෙවාචයගාමිනාපචයගාමිනො, නෙවසෙක්ඛනාසෙක්ඛා, පරිත්තා, කාමාවචරා, න රූපාවචරා, න අරූපාවචරා, පරියාපන්නා, නො අපරියාපන්නා, අනියතා, අනිය්‍යානිකා.

උප්පන්නවත්ථුකා, උප්පන්නාරම්මණා, පුරෙජාතවත්ථුකා, පුරෙජාතාරම්මණා, අජ්ඣත්තිකවත්ථුකා, බාහිරාරම්මණා, අසම්භින්නවත්ථුකා, අසම්භින්නාරම්මණා, නානාවත්ථුකා, නානාරම්මණා, න අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස ගොචරවිසයං පච්චනුභොන්ති, න අසමන්නාහාරා උප්පජ්ජන්ති, න අමනසිකාරා උප්පජ්ජන්ති, න අබ්බොකිණ්ණා උප්පජ්ජන්ති, න අපුබ්බං අචරිමං උප්පජ්ජන්ති, න අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස සමනන්තරා උප්පජ්ජන්ති.

පඤ්ච විඤ්ඤාණා අනාභොගා, පඤ්චහි විඤ්ඤාණෙහි න කඤ්චි ධම්මං පටිවිජානාති, අඤ්ඤත්‍ර අභිනිපාතමත්තා, පඤ්චන්නං විඤ්ඤාණානං සමනන්තරාපි න කඤ්චි ධම්මං පටිවිජානාති, පඤ්චහි විඤ්ඤාණෙහි න කඤ්චි ඉරියාපථං කප්පෙති, පඤ්චන්නං විඤ්ඤාණානං සමනන්තරාපි න කඤ්චි ඉරියාපථං කප්පෙති, පඤ්චහි විඤ්ඤාණෙහි න කායකම්මං න වචීකම්මං පට්ඨපෙති, පඤ්චන්නං විඤ්ඤාණානං සමනන්තරාපි න කායකම්මං න වචීකම්මං පට්ඨපෙති, පඤ්චහි විඤ්ඤාණෙහි න කුසලාකුසලං ධම්මං සමාදියති, පඤ්චන්නං විඤ්ඤාණානං සමනන්තරාපි න කුසලාකුසලං ධම්මං සමාදියති, පඤ්චහි විඤ්ඤාණෙහි න සමාපජ්ජති න වුට්ඨාති, පඤ්චන්නං විඤ්ඤාණානං සමනන්තරාපි න සමාපජ්ජති න වුට්ඨාති, පඤ්චහි විඤ්ඤාණෙහි න චවති න උප්පජ්ජති, පඤ්චන්නං විඤ්ඤාණානං සමනන්තරාපි න චවති න උප්පජ්ජති, පඤ්චහි විඤ්ඤාණෙහි න සුපති න පටිබුජ්ඣති න සුපිනං පස්සති, පඤ්චන්නං විඤ්ඤාණානං සමනන්තරාපි න සුපති න පටිබුජ්ඣති න සුපිනං පස්සති, යාථාවකවත්ථුවිභාවනා පඤ්ඤා. එවං එකවිධෙන ඤාණවත්ථු.

දුවිධෙන ඤාණවත්ථු – ලොකියා පඤ්ඤා, ලොකුත්තරා පඤ්ඤා. කෙනචි විඤ්ඤෙය්‍යා පඤ්ඤා, කෙනචි න විඤ්ඤෙය්‍යා පඤ්ඤා. සාසවා පඤ්ඤා, අනාසවා පඤ්ඤා. ආසවවිප්පයුත්තා සාසවා පඤ්ඤා, ආසවවිප්පයුත්තා අනාසවා පඤ්ඤා. සංයොජනියා පඤ්ඤා, අසංයොජනියා පඤ්ඤා. සංයොජනවිප්පයුත්තා සංයොජනියා පඤ්ඤා, සංයොජනවිප්පයුත්තා අසංයොජනියා පඤ්ඤා. ගන්ථනියා පඤ්ඤා, අගන්ථනියා පඤ්ඤා. ගන්ථවිප්පයුත්තා ගන්ථනියා පඤ්ඤා, ගන්ථවිප්පයුත්තා අගන්ථනියා පඤ්ඤා.

ඔඝනියා පඤ්ඤා, අනොඝනියා පඤ්ඤා. ඔඝවිප්පයුත්තා ඔඝනියා පඤ්ඤා, ඔඝවිප්පයුත්තා අනොඝනියා පඤ්ඤා. යොගනියා පඤ්ඤා, අයොගනියා පඤ්ඤා. යොගවිප්පයුත්තා යොගනියා පඤ්ඤා, යොගවිප්පයුත්තා අයොගනියා පඤ්ඤා. නීවරණියා පඤ්ඤා, අනීවරණියා පඤ්ඤා. නීවරණවිප්පයුත්තා නීවරණියා පඤ්ඤා, නීවරණවිප්පයුත්තා අනීවරණියා පඤ්ඤා. පරාමට්ඨා පඤ්ඤා, අපරාමට්ඨා පඤ්ඤා. පරාමාසවිප්පයුත්තා පරාමට්ඨා පඤ්ඤා,

පරාමාසවිප්පයුත්තා අපරාමට්ඨා පඤ්ඤා. උපාදින්නා පඤ්ඤා, අනුපාදින්නා පඤ්ඤා. උපාදානියා පඤ්ඤා, අනුපාදානියා පඤ්ඤා. උපාදානවිප්පයුත්තා උපාදානියා පඤ්ඤා, උපාදානවිප්පයුත්තා අනුපාදානියා පඤ්ඤා.

සංකිලෙසිකා පඤ්ඤා, අසංකිලෙසිකා පඤ්ඤා. කිලෙසවිප්පයුත්තා සංකිලෙසිකා පඤ්ඤා, කිලෙසවිප්පයුත්තා අසංකිලෙසිකා පඤ්ඤා. සවිතක්කා පඤ්ඤා, අවිතක්කා පඤ්ඤා. සවිචාරා පඤ්ඤා, අවිචාරා පඤ්ඤා. සප්පීතිකා පඤ්ඤා, අප්පීතිකා පඤ්ඤා. පීතිසහගතා පඤ්ඤා, න පීතිසහගතා පඤ්ඤා. සුඛසහගතා පඤ්ඤා, න සුඛසහගතා පඤ්ඤා. උපෙක්ඛාසහගතා පඤ්ඤා, න උපෙක්ඛාසහගතා පඤ්ඤා. කාමාවචරා පඤ්ඤා, න කාමාවචරා පඤ්ඤා. රූපාවචරා පඤ්ඤා, න රූපාවචරා පඤ්ඤා. අරූපාවචරා පඤ්ඤා, න අරූපාවචරා පඤ්ඤා. පරියාපන්නා පඤ්ඤා, අපරියාපන්නා පඤ්ඤා. නිය්‍යානිකා පඤ්ඤා, අනිය්‍යානිකා පඤ්ඤා. නියතා පඤ්ඤා, අනියතා පඤ්ඤා. සඋත්තරා පඤ්ඤා, අනුත්තරා පඤ්ඤා. අත්ථජාපිකා පඤ්ඤා, ජාපිතත්ථා පඤ්ඤා. එවං දුවිධෙන ඤාණවත්ථු.

තිවිධෙන ඤාණවත්ථු – චින්තාමයා පඤ්ඤා, සුතමයා පඤ්ඤා, භාවනාමයා පඤ්ඤා. දානමයා පඤ්ඤා, සීලමයා පඤ්ඤා, භාවනාමයා පඤ්ඤා. අධිසීලෙ පඤ්ඤා, අධිචිත්තෙ පඤ්ඤා, අධිපඤ්ඤාය පඤ්ඤා. ආයකොසල්ලං, අපායකොසල්ලං, උපායකොසල්ලං.

විපාකා පඤ්ඤා, විපාකධම්මධම්මා පඤ්ඤා, නෙවවිපාකනවිපාකධම්මධම්මා පඤ්ඤා. උපාදින්නුපාදානියා පඤ්ඤා, අනුපාදින්නුපාදානියා පඤ්ඤා, අනුපාදින්නඅනුපාදානියා පඤ්ඤා. සවිතක්කසවිචාරා පඤ්ඤා, අවිතක්කවිචාරමත්තා පඤ්ඤා, අවිතක්කඅවිචාරා පඤ්ඤා. පීතිසහගතා පඤ්ඤා, සුඛසහගතා පඤ්ඤා, උපෙක්ඛාසහගතා පඤ්ඤා. ආචයගාමිනී පඤ්ඤා, අපචයගාමිනී පඤ්ඤා, නෙවාචයගාමිනාපචයගාමිනී පඤ්ඤා. සෙක්ඛා පඤ්ඤා, අසෙක්ඛා පඤ්ඤා, නෙවසෙක්ඛනාසෙක්ඛා පඤ්ඤා. පරිත්තා පඤ්ඤා, මහග්ගතා පඤ්ඤා, අප්පමාණා පඤ්ඤා. පරිත්තාරම්මණා පඤ්ඤා, මහග්ගතාරම්මණා පඤ්ඤා, අප්පමාණාරම්මණා පඤ්ඤා. මග්ගාරම්මණා පඤ්ඤා, මග්ගහෙතුකා පඤ්ඤා, මග්ගාධිපතිනී පඤ්ඤා. උප්පන්නා පඤ්ඤා, අනුප්පන්නා පඤ්ඤා, උප්පාදිනී පඤ්ඤා. අතීතා පඤ්ඤා, අනාගතා පඤ්ඤා, පච්චුප්පන්නා පඤ්ඤා. අතීතාරම්මණා පඤ්ඤා, අනාගතාරම්මණා පඤ්ඤා, පච්චුප්පන්නාරම්මණා පඤ්ඤා. අජ්ඣත්තා පඤ්ඤා, බහිද්ධා පඤ්ඤා, අජ්ඣත්තබහිද්ධා පඤ්ඤා. අජ්ඣත්තාරම්මණා පඤ්ඤා, බහිද්ධාරම්මණා පඤ්ඤා, අජ්ඣත්තබහිද්ධාරම්මණා පඤ්ඤා.

සවිතක්කසවිචාරා පඤ්ඤා අත්ථි විපාකා, අත්ථි විපාකධම්මධම්මා, අත්ථි නෙවවිපාකනවිපාකධම්මධම්මා. අත්ථි උපාදින්නුපාදානියා, අත්ථි අනුපාදින්නුපාදානියා, අත්ථි අනුපාදින්නඅනුපාදානියා. අත්ථි පීතිසහගතා, අත්ථි සුඛසහගතා, අත්ථි උපෙක්ඛාසහගතා. අත්ථි ආචයගාමිනී, අත්ථි අපචයගාමිනී, අත්ථි නෙවාචයගාමිනාපචයගාමිනී. අත්ථි සෙක්ඛා, අත්ථි අසෙක්ඛා, අත්ථි නෙවසෙක්ඛනාසෙක්ඛා. අත්ථි පරිත්තා, අත්ථි මහග්ගතා, අත්ථි අප්පමාණා. අත්ථි පරිත්තාරම්මණා, අත්ථි මහග්ගතාරම්මණා, අත්ථි අප්පමාණාරම්මණා. අත්ථි මග්ගාරම්මණා, අත්ථි මග්ගහෙතුකා, අත්ථි මග්ගාධිපතිනී. අත්ථි උප්පන්නා, අත්ථි අනුප්පන්නා, අත්ථි උප්පාදිනී. අත්ථි අතීතා, අත්ථි අනාගතා, අත්ථි පච්චුප්පන්නා. අත්ථි අතීතාරම්මණා, අත්ථි අනාගතාරම්මණා, අත්ථි පච්චුප්පන්නාරම්මණා. අත්ථි අජ්ඣත්තා, අත්ථි බහිද්ධා, අත්ථි අජ්ඣත්තබහිද්ධා. අත්ථි අජ්ඣත්තාරම්මණා, අත්ථි බහිද්ධාරම්මණා, අත්ථි අජ්ඣත්තබහිද්ධාරම්මණා.

අවිතක්කවිචාරමත්තා පඤ්ඤා අත්ථි විපාකා, අත්ථි විපාකධම්මධම්මා, අත්ථි නෙවවිපාකනවිපාකධම්මධම්මා. අත්ථි උපාදින්නුපාදානියා, අත්ථි අනුපාදින්නුපාදානියා, අත්ථි අනුපාදින්නඅනුපාදානියා. අත්ථි ආචයගාමිනී, අත්ථි අපචයගාමිනී, අත්ථි නෙවාචයගාමිනාපචයගාමිනී. අත්ථි සෙක්ඛා, අත්ථි අසෙක්ඛා, අත්ථි නෙවසෙක්ඛනාසෙක්ඛා. අත්ථි උප්පන්නා, අත්ථි අනුප්පන්නා, අත්ථි උප්පාදිනී. අත්ථි අතීතා, අත්ථි අනාගතා, අත්ථි පච්චුප්පන්නා. අත්ථි අජ්ඣත්තා, අත්ථි බහිද්ධා, අත්ථි අජ්ඣත්තබහිද්ධා.

අවිතක්කඅවිචාරා පඤ්ඤා අත්ථි විපාකා, අත්ථි විපාකධම්මධම්මා, අත්ථි නෙවවිපාකනවිපාකධම්මධම්මා. අත්ථි උපාදින්නුපාදානියා, අත්ථි අනුපාදින්නුපාදානියා, අත්ථි අනුපාදින්නඅනුපාදානියා. අත්ථි පීතිසහගතා, අත්ථි සුඛසහගතා, අත්ථි උපෙක්ඛාසහගතා. අත්ථි ආචයගාමිනී, අත්ථි අපචයගාමිනී, අත්ථි නෙවාචයගාමිනාපචයගාමිනී. අත්ථි සෙක්ඛා, අත්ථි අසෙක්ඛා, අත්ථි නෙවසෙක්ඛනාසෙක්ඛා. අත්ථි පරිත්තාරම්මණා, අත්ථි මහග්ගතාරම්මණා, අත්ථි අප්පමාණාරම්මණා. අත්ථි මග්ගාරම්මණා, අත්ථි මග්ගහෙතුකා, අත්ථි මග්ගාධිපතිනී. අත්ථි උප්පන්නා, අත්ථි අනුප්පන්නා, අත්ථි උප්පාදිනී. අත්ථි අතීතා, අත්ථි අනාගතා, අත්ථි පච්චුප්පන්නා. අත්ථි අතීතාරම්මණා, අත්ථි අනාගතාරම්මණා, අත්ථි පච්චුප්පන්නාරම්මණා. අත්ථි අජ්ඣත්තා, අත්ථි බහිද්ධා, අත්ථි අජ්ඣත්තබහිද්ධා. අත්ථි අජ්ඣත්තාරම්මණා, අත්ථි බහිද්ධාරම්මණා, අත්ථි අජ්ඣත්තබහිද්ධාරම්මණා.

පීතිසහගතා පඤ්ඤා, සුඛසහගතා පඤ්ඤා අත්ථි විපාකා, අත්ථි විපාකධම්මධම්මා, අත්ථි නෙවවිපාකනවිපාකධම්මධම්මා. අත්ථි

උපාදිණ්ණුපාදානියා, අත්ථි අනුපාදිණ්ණුපාදානියා, අත්ථි අනුපාදිණ්ණඅනුපාදානියා. අත්ථි සවිතක්කසවිචාරා, අත්ථි අවිතක්කවිචාරමත්තා, අත්ථි අවිතක්කඅවිචාරා. අත්ථි ආචයගාමිනී, අත්ථි අපචයගාමිනී, අත්ථි නෙවාචයගාමිනාපචයගාමිනී. අත්ථි සෙක්ඛා, අත්ථි අසෙක්ඛා, අත්ථි නෙවසෙක්ඛනාසෙක්ඛා. අත්ථි පරිත්තා, අත්ථි මහග්ගතා, අත්ථි අප්පමාණා. අත්ථි පරිත්තාරම්මණා, අත්ථි මහග්ගතාරම්මණා, අත්ථි අප්පමාණාරම්මණා. අත්ථි මග්ගාරම්මණා, අත්ථි මග්ගහෙතුකා, අත්ථි මග්ගාධිපතිනී. අත්ථි උප්පන්නා, අත්ථි අනුප්පන්නා, අත්ථි උප්පාදිනී. අත්ථි අතීතා, අත්ථි අනාගතා, අත්ථි පච්චුප්පන්නා. අත්ථි අතීතාරම්මණා, අත්ථි අනාගතාරම්මණා, අත්ථි පච්චුප්පන්නාරම්මණා. අත්ථි අජ්ඣත්තා, අත්ථි බහිද්ධා, අත්ථි අජ්ඣත්තබහිද්ධා. අත්ථි අජ්ඣත්තාරම්මණා, අත්ථි බහිද්ධාරම්මණා, අත්ථි අජ්ඣත්තබහිද්ධාරම්මණා.

උපෙක්ඛාසහගතා පඤ්ඤා අත්ථි විපාකා, අත්ථි විපාකධම්මධම්මා, අත්ථි නෙවවිපාකනවිපාකධම්මධම්මා. අත්ථි උපාදිණ්ණුපාදානියා, අත්ථි අනුපාදිණ්ණුපාදානියා, අත්ථි අනුපාදිණ්ණඅනුපාදානියා. අත්ථි ආචයගාමිනී, අත්ථි අපචයගාමිනී, අත්ථි නෙවාචයගාමිනාපචයගාමිනී. අත්ථි සෙක්ඛා, අත්ථි අසෙක්ඛා, අත්ථි නෙවසෙක්ඛනාසෙක්ඛා. අත්ථි පරිත්තා, අත්ථි මහග්ගතා, අත්ථි අප්පමාණා. අත්ථි පරිත්තාරම්මණා, අත්ථි මහග්ගතාරම්මණා, අත්ථි අප්පමාණාරම්මණා. අත්ථි මග්ගාරම්මණා, අත්ථි මග්ගහෙතුකා, අත්ථි මග්ගාධිපතිනී. අත්ථි උප්පන්නා, අත්ථි අනුප්පන්නා, අත්ථි උප්පාදිනී. අත්ථි අතීතා, අත්ථි අනාගතා, අත්ථි පච්චුප්පන්නා. අත්ථි අතීතාරම්මණා, අත්ථි අනාගතාරම්මණා, අත්ථි පච්චුප්පන්නාරම්මණා. අත්ථි අජ්ඣත්තා, අත්ථි බහිද්ධා, අත්ථි අජ්ඣත්තබහිද්ධා. අත්ථි අජ්ඣත්තාරම්මණා, අත්ථි බහිද්ධාරම්මණා, අත්ථි අජ්ඣත්තබහිද්ධාරම්මණා. එවං තිවිධෙන ඤාණවත්ථු.

චතුබ්බිධෙන ඤාණවත්ථු – කම්මස්සකතඤාණං, සච්චානුලොමිකං ඤාණං, මග්ගසමඞ්ගිස්ස ඤාණං, ඵලසමඞ්ගිස්ස ඤාණං. දුක්ඛෙ ඤාණං, දුක්ඛසමුදයෙ ඤාණං, දුක්ඛනිරොධෙ ඤාණං, දුක්ඛනිරොධගාමිනියා පටිපදාය ඤාණං. කාමාවචරා පඤ්ඤා, රූපාවචරා පඤ්ඤා, අරූපාවචරා පඤ්ඤා, අපරියාපන්නා පඤ්ඤා. ධම්මෙ ඤාණං, අන්වයෙ ඤාණං, පරිච්චෙ ඤාණං, සම්මුති ඤාණං. අත්ථි පඤ්ඤා ආචයාය, නො අපචයාය, අත්ථි පඤ්ඤා අපචයාය, නො ආචයාය, අත්ථි පඤ්ඤා ආචයාය චෙව, අපචයාය ච, අත්ථි පඤ්ඤා නෙවාචයාය, නො අපචයාය. අත්ථි පඤ්ඤා නිබ්බිදාය, නො පටිවෙධාය, අත්ථි පඤ්ඤා පටිවෙධාය, නො නිබ්බිදාය, අත්ථි පඤ්ඤා නිබ්බිදාය චෙව, පටිවෙධාය ච, අත්ථි පඤ්ඤා නෙව නිබ්බිදාය, නො

පටිවෙධාය. හානභාගිනී පඤ්ඤා, ඨිතිභාගිනී පඤ්ඤා, විසෙසභාගිනී පඤ්ඤා, නිබ්බෙධභාගිනී පඤ්ඤා.

චතස්සො පටිසම්භිදා. චතස්සො පටිපදා. චත්තාරි ආරම්මණානි. ජරාමරණෙ ඤාණං, ජරාමරණසමුදයෙ ඤාණං, ජරාමරණනිරොධෙ ඤාණං, ජරාමරණනිරොධගාමිනියා පටිපදාය ඤාණං. ජාතියා ඤාණං...පෙ.... භවෙ ඤාණං...පෙ.... උපාදානෙ ඤාණං...පෙ.... තණ්හාය ඤාණං...පෙ.... වෙදනාය ඤාණං...පෙ.... ඵස්සෙ ඤාණං...පෙ.... සළායතනෙ ඤාණං...පෙ.... නාමරූපෙ ඤාණං...පෙ.... විඤ්ඤාණෙ ඤාණං...පෙ.... සඞ්ඛාරෙසු ඤාණං, සඞ්ඛාරසමුදයෙ ඤාණං, සඞ්ඛාරනිරොධෙ ඤාණං, සඞ්ඛාරනිරොධගාමිනියා පටිපදාය ඤාණං. එවං චතුබ්බිධෙන ඤාණවත්ථු.

පඤ්චවිධෙන ඤාණවත්ථු – පඤ්චඞ්ගිකො සම්මාසමාධි, පඤ්චඤාණිකො සම්මාසමාධි. එවං පඤ්චවිධෙන ඤාණවත්ථු.

ඡබ්බිධෙන ඤාණවත්ථු – ඡසු අභිඤ්ඤාසු පඤ්ඤා. එවං ඡබ්බිධෙන ඤාණවත්ථු.

සත්තවිධෙන ඤාණවත්ථු – සත්තසත්තති ඤාණවත්ථූනි. එවං සත්තවිධෙන ඤාණවත්ථු.

අට්ඨවිධෙන ඤාණවත්ථු – චතූසු මග්ගෙසු, චතූසු ඵලෙසු පඤ්ඤා. එවං අට්ඨවිධෙන ඤාණවත්ථු.

නවවිධෙන ඤාණවත්ථු – නවසු අනුපුබ්බවිහාරසමාපත්තීසු පඤ්ඤා. එවං නවවිධෙන ඤාණවත්ථු.

දසවිධෙන ඤාණවත්ථු – දස තථාගතස්ස තථාගතබලානි, යෙහි බලෙහි සමන්නාගතො තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති. කතමානි දස? ඉධ තථාගතො ඨානඤ්ච ඨානතො අට්ඨානඤ්ච අට්ඨානතො යථාභූතං පජානාති, යම්පි තථාගතො ඨානඤ්ච ඨානතො අට්ඨානඤ්ච අට්ඨානතො යථාභූතං පජානාති, ඉදම්පි තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති. යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති.

පුන චපරං තථාගතො අතීතානාගතපච්චුප්පන්නානං කම්මසමාදානානං ඨානසො හෙතුසො විපාකං යථාභූතං පජානාති. යම්පි තථාගතො අතීතානාගතපච්චුප්පන්නානං කම්මසමාදානානං ඨානසො හෙතුසො විපාකං යථාභූතං පජානාති, ඉදම්පි තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති. යං බලං ආගම්ම

තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති.

පුන චපරං තථාගතො සබ්බත්ථගාමිනිං පටිපදං යථාභූතං පජානාති, යම්පි තථාගතො සබ්බත්ථගාමිනිං පටිපදං යථාභූතං පජානාති, ඉදම්පි තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති. යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති.

පුන චපරං තථාගතො අනෙකධාතුනානාධාතුලොකං යථාභූතං පජානාති, යම්පි තථාගතො අනෙකධාතුනානාධාතුලොකං යථාභූතං පජානාති, ඉදම්පි තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති. යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති.

පුන චපරං තථාගතො සත්තානං නානාධිමුත්තිකතං යථාභූතං පජානාති, යම්පි තථාගතො සත්තානං නානාධිමුත්තිකතං යථාභූතං පජානාති, ඉදම්පි තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති. යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති.

පුන චපරං තථාගතො පරසත්තානං පරපුග්ගලානං ඉන්ද්‍රියපරොපරියත්තං යථාභූතං පජානාති, යම්පි තථාගතො පරසත්තානං පරපුග්ගලානං ඉන්ද්‍රියපරොපරියත්තං යථාභූතං පජානාති, ඉදම්පි තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති. යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති.

පුන චපරං තථාගතො ඣානවිමොක්ඛසමාධිසමාපත්තීනං සංකිලෙසං වොදානං වුට්ඨානං යථාභූතං පජානාති, යම්පි තථාගතො ඣානවිමොක්ඛසමාධිසමාපත්තීනං සංකිලෙසං වොදානං වුට්ඨානං යථාභූතං පජානාති, ඉදම්පි තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති. යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති.

පුන චපරං තථාගතො පුබ්බෙනිවාසානුස්සතිං යථාභූතං පජානාති, යම්පි තථාගතො පුබ්බෙනිවාසානුස්සතිං යථාභූතං පජානාති, ඉදම්පි තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති. යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති.

පුන චපරං තථාගතො සත්තානං චුතූපපාතං යථාභූතං පජානාති, යම්පි තථාගතො සත්තානං චුතූපපාතං යථාභූතං පජානාති, ඉදම්පි තථාගතස්ස

තථාගතබලං හොති. යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති.

පුන චපරං තථාගතො ආසවානං ඛයං යථාභූතං පජානාති, යම්පි තථාගතො ආසවානං ඛයං යථාභූතං පජානාති, ඉදම්පි තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති. යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති.

ඉමානි දස තථාගතස්ස තථාගතබලානි. යෙහි බලෙහි සමන්නාගතො තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති. එවං දසවිධෙන ඤාණවත්ථු.

ඤාණවිභඞ්ගං.

ඛුද්දකවත්ථුවිභඞ්ගො

එකකං

ජාතිමදො (විභ. 832), ගොත්තමදො, ආරොග්‍යමදො, යොබ්බනමදො, ජීවිතමදො, ලාභමදො, සක්කාරමදො, ගරුකාරමදො, පුරෙක්ඛාරමදො, පරිවාරමදො, භොගමදො, වණ්ණමදො, සුතමදො, පටිභානමදො, රත්තඤ්ඤුමදො, පිණ්ඩපාතිකමදො, අනවඤ්ඤාතමදො, ඉරියාපථමදො, ඉද්ධිමදො, යසමදො, සීලමදො, ඣානමදො, සිප්පමදො, ආරොහමදො, පරිණාහමදො, සණ්ඨානමදො, පාරිපූරිමදො, මදො, පමාදො, ථම්භො, සාරම්භො, අත්‍රිච්ඡතා, මහිච්ඡතා, පාපිච්ඡතා, සිඞ්ගං, තින්තිණං, චාපල්‍යං, අසභාගවුත්ති, අරති, තන්දී, විජම්භිතා, භත්තසම්මදො, චෙතසො ච ලීනත්තං, කුහනා, ලපනා, නෙමිත්තිකතා, නිප්පෙසිකතා, ලාභෙන ලාභං නිජිගීසනතා, ''සෙය්‍යොහමස්මී''ති මානො, ''සදිසොහමස්මී''ති මානො, ''හීනොහමස්මී''ති මානො. සෙය්‍යස්ස ''සෙය්‍යොහමස්මී''ති මානො, සෙය්‍යස්ස ''සදිසොහමස්මී''ති මානො, සෙය්‍යස්ස ''හීනොහමස්මී''ති මානො, සදිසස්ස ''සෙය්‍යොහමස්මී''ති මානො, සදිසස්ස ''සදිසොහමස්මී''ති මානො, සදිසස්ස ''හීනොහමස්මී''ති මානො, හීනස්ස ''සෙය්‍යොහමස්මී''ති මානො, හීනස්ස ''සදිසොහමස්මී''ති මානො, හීනස්ස ''හීනොහමස්මී''ති මානො, මානො, අතිමානො, මානාතිමානො, ඔමානො, අධිමානො, අස්මිමානො, මිච්ඡාමානො, ඤාතිවිතක්කො, ජනපදවිතක්කො, අමරවිතක්කො, පරානුද්දයතාපටිසංයුත්තො විතක්කො, ලාභසක්කාරසිලොකපටිසංයුත්තො විතක්කො, අනවඤ්ඤත්තිපටිසංයුත්තො විතක්කො (විභ. 832). එකකං.

දුකං

කොධො ච උපනාහො ච, මක්ඛො ච පළාසො ච, ඉස්සා ච මච්ඡරියඤ්ච, මායා ච සාඨෙය්‍යඤ්ච, අවිජ්ජා ච භවතණ්හා ච, භවදිට්ඨි ච විභවදිට්ඨි ච, සස්සතදිට්ඨි ච උච්ඡෙදදිට්ඨි ච, අන්තවාදිට්ඨි ච අනන්තවාදිට්ඨි ච, පුබ්බන්තානුදිට්ඨි ච අපරන්තානුදිට්ඨි ච, අහිරිකඤ්ච අනොත්තප්පඤ්ච, දොවචස්සතා ච පාපමිත්තතා ච, අනජ්ජවො ච අමද්දවො ච, අක්ඛන්ති ච අසොරච්චඤ්ච, අසාඛල්‍යඤ්ච අප්පටිසන්ථාරො ච, ඉන්ද්‍රියෙසු අගුත්තද්වාරතා ච භොජනෙ අමත්තඤ්ඤුතා ච, මුට්ඨස්සච්චඤ්ච අසම්පජඤ්ඤඤ්ච, සීලවිපත්ති ච දිට්ඨිවිපත්ති ච, අජ්ඣත්තසංයොජනඤ්ච බහිද්ධාසංයොජනඤ්ච. දුකං.

තිකං

තීණි අකුසලමූලානි, තයො අකුසලවිතක්කා, තිස්සො අකුසලසඤ්ඤා, තිස්සො අකුසලධාතුයො, තීණි දුච්චරිතානි, තයො ආසවා, තීණි සංයොජනානි, තිස්සො තණ්හා, අපරාපි තිස්සො තණ්හා, අපරාපි තිස්සො තණ්හා, තිස්සො එසනා, තිස්සො විධා, තීණි භයානි, තීණි තමානි, තීණි තිත්ථායතනානි, තයො කිඤ්චනා, තීණි අඞ්ගණානි, තීණි මලානි, තීණි විසමානි, අපරානිපි තීණි විසමානි, තයො අග්ගී, තයො කසාවා, අපරෙපි තයො කසාවා.

අස්සාදදිට්ඨි අත්තානුදිට්ඨි මිච්ඡාදිට්ඨි, අරති විහෙසා අධම්මචරියා, දොවචස්සතා පාපමිත්තතා නානත්තසඤ්ඤා, උද්ධච්චං කොසජ්ජං පමාදො, අසන්තුට්ඨිතා අසම්පජඤ්ඤතා මහිච්ඡතා, අහිරිකං අනොත්තප්පං පමාදො, අනාදරියං දොවචස්සතා පාපමිත්තතා, අස්සද්ධියං අවදඤ්ඤුතා කොසජ්ජං, උද්ධච්චං අසංවරො දුස්සීල්‍යං, අරියානං අදස්සනකම්‍යතා සද්ධම්මං අසොතුකම්‍යතා උපාරම්භචිත්තතා, මුට්ඨස්සච්චං අසම්පජඤ්ඤං චෙතසො වික්ඛෙපො, අයොනිසො මනසිකාරො කුම්මග්ගසෙවනා චෙතසො ච ලීනත්තං. තිකං.

චතුක්කං

චත්තාරො ආසවා, චත්තාරො ගන්ථා, චත්තාරො ඔඝා, චත්තාරො යොගා, චත්තාරි උපාදානානි, චත්තාරො තණ්හුප්පාදා, චත්තාරි අගතිගමනානි, චත්තාරො විපරියාසා, චත්තාරො අනරියවොහාරා, අපරෙපි චත්තාරො අනරියවොහාරා, චත්තාරි දුච්චරිතානි, අපරාපි චත්තාරි දුච්චරිතානි, චත්තාරි භයානි, (අපරානිපි චත්තාරි භයානි,) චතස්සො දිට්ඨියො. චතුක්කං.

පඤ්චකං

පඤ්චොරම්භාගියානි සංයොජනානි, පඤ්චුද්ධම්භාගියානි සංයොජනානි, පඤ්ච මච්ඡරියානි, පඤ්ච සඞ්ගා, පඤ්ච සල්ලා, පඤ්ච චෙතොඛිලා, පඤ්ච චෙතසොවිනිබන්ධා, පඤ්ච නීවරණානි, පඤ්ච කම්මානි ආනන්තරිකානි, පඤ්ච දිට්ඨියො, පඤ්ච වෙරා, පඤ්ච බ්‍යසනා, පඤ්ච අක්ඛන්තියා ආදීනවා, පඤ්ච භයානි, පඤ්ච දිට්ඨධම්මනිබ්බානවාදා. පඤ්චකං.

ඡක්කං

ඡ විවාදමූලානි, ඡ ඡන්දරාගා ධම්මා, ඡ විරොධවත්ථූනි, ඡ තණ්හාකායා, ඡ අගාරවා, ඡ පරිහානියා ධම්මා, අපරෙපි ඡ පරිහානියා ධම්මා, ඡ සොමනස්සුපවිචාරා, ඡ දොමනස්සුපවිචාරා, ඡ උපෙක්ඛුපවිචාරා, ඡ ගෙහසිතානි සොමනස්සානි, ඡ ගෙහසිතානි දොමනස්සානි, ඡ ගෙහසිතා උපෙක්ඛා, ඡ දිට්ඨියො. ඡක්කං.

සත්තකං

සත්ත අනුසයා, සත්ත සංයොජනානි, සත්ත පරියුට්ඨානානි, සත්ත අසද්ධම්මා, සත්ත දුච්චරිතානි, සත්ත මානා, සත්ත දිට්ඨියො. සත්තකං.

අට්ඨකං

අට්ඨ කිලෙසවත්ථූනි, අට්ඨ කුසීතවත්ථූනි, අට්ඨසු ලොකධම්මෙසු චිත්තස්ස පටිඝාතො, අට්ඨ අනරියවොහාරා, අට්ඨ මිච්ඡත්තා, අට්ඨ පුරිසදොසා, අට්ඨ අසඤ්ඤිවාදා, අට්ඨ නෙවසඤ්ඤිනාසඤ්ඤිවාදා. අට්ඨකං.

නවකං

නව ආඝාතවත්ථූනි, නව පුරිසමලානි, නවවිධා මානා, නව තණ්හාමූලකා ධම්මා, නව ඉඤ්ජිතානි, නව මඤ්ඤිතානි, නව ඵන්දිතානි, නව පපඤ්චිතානි, නව සඞ්ඛතානි. නවකං.

දසකං

දස කිලෙසවත්ථූනි, දස ආඝාතවත්ථූනි, දස අකුසලකම්මපථා, දස සංයොජනානි, දස මිච්ඡත්තා, දසවත්ථුකා මිච්ඡාදිට්ඨි, දසවත්ථුකා අන්තග්ගාහිකා දිට්ඨි. දසකං.

අට්ඨාරස තණ්හාවිචරිතානි අජ්ඣත්තිකස්ස උපාදාය, අට්ඨාරස තණ්හාවිචරිතානි බාහිරස්ස උපාදාය, තදෙකජ්ඣං අභිසඤ්ඤූහිත්වා

අභිසඞ්ඛිපිත්වා ඡත්තිංස තණ්හාවිචරිතානි හොන්ති, ඉති අතීතානි ඡත්තිංස තණ්හාවිචරිතානි, අනාගතානි ඡත්තිංස තණ්හාවිචරිතානි, පච්චුප්පන්නානි ඡත්තිංස තණ්හාවිචරිතානි, තදෙකජ්ඣං අභිසඤ්ඤූහිත්වා අභිසඞ්ඛිපිත්වා **අට්ඨ තණ්හාවිචරිතසතං** හොති, යානි ච ද්වාසට්ඨි දිට්ඨිගතානි බ්‍රහ්මජාලෙ වෙය්‍යාකරණෙ වුත්තානි භගවතා.

ඛුද්දකවත්ථුවිභඞ්ගං.

ධම්මහදයවිභඞ්ගො

කති ඛන්ධා, කති ආයතනානි, කති ධාතුයො, කති සච්චානි, කති ඉන්ද්‍රියානි, කති හෙතූ, කති ආහාරා, කති ඵස්සා, කති වෙදනා, කති සඤ්ඤා, කති චෙතනා, කති චිත්තානි (විභ. 978)?

පඤ්චක්ඛන්ධා, ද්වාදසායතනානි, අට්ඨාරස ධාතුයො, චත්තාරි සච්චානි, බාවීසතින්ද්‍රියානි, නව හෙතූ, චත්තාරො ආහාරා, සත්ත ඵස්සා, සත්ත වෙදනා, සත්ත සඤ්ඤා, සත්ත චෙතනා, සත්ත චිත්තානි (විභ. 978).

ධම්මහදයවිභඞ්ගං.

විභඞ්ගමාතිකා නිට්ඨිතා.

3. ධාතුකථාමාතිකා

නයමාතිකා

සඞ්ගහො අසඞ්ගහො (ධාතු. 1). සඞ්ගහිතෙන අසඞ්ගහිතං. අසඞ්ගහිතෙන සඞ්ගහිතං. සඞ්ගහිතෙන සඞ්ගහිතං. අසඞ්ගහිතෙන අසඞ්ගහිතං. සම්පයොගො විප්පයොගො. සම්පයුත්තෙන විප්පයුත්තං. විප්පයුත්තෙන සම්පයුත්තං. සම්පයුත්තෙන සම්පයුත්තං. විප්පයුත්තෙන විප්පයුත්තං. සඞ්ගහිතෙන සම්පයුත්තං විප්පයුත්තං. සම්පයුත්තෙන සඞ්ගහිතං අසඞ්ගහිතං. අසඞ්ගහිතෙන සම්පයුත්තං විප්පයුත්තං. විප්පයුත්තෙන සඞ්ගහිතං අසඞ්ගහිතං.

අබ්භන්තරමාතිකා

පඤ්චක්ඛන්ධා. ද්වාදසායතනානි. අට්ඨාරස ධාතුයො. චත්තාරි සච්චානි. බාවීසතින්ද්‍රියානි. පටිච්චසමුප්පාදො. චත්තාරො සතිපට්ඨානා. චත්තාරො සම්මප්පධානා. චත්තාරො ඉද්ධිපාදා. චත්තාරි ඣානානි. චතස්සො අප්පමඤ්ඤායො. පඤ්චින්ද්‍රියානි. පඤ්ච බලානි. සත්ත බොජ්ඣඞ්ගා. අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො. ඵස්සො වෙදනා සඤ්ඤා චෙතනා චිත්තං අධිමොක්ඛො මනසිකාරො.

නයමුඛමාතිකා

තීහි සඞ්ගහො. තීහි අසඞ්ගහො. චතූහි සම්පයොගො. චතූහි විප්පයොගො.

ලක්ඛණමාතිකා

සභාගො. විසභාගො.

බාහිරමාතිකා

සබ්බාපි ධම්මසඞ්ගණී ධාතුකථාය මාතිකාති.

ධාතුකථාමාතිකා නිට්ඨිතා.

4. පුග්ගලපඤ්ඤත්තිමාතිකා

ඡ පඤ්ඤත්තියො (පු. ප. මාතිකා 1) – ඛන්ධපඤ්ඤත්ති ආයතනපඤ්ඤත්ති ධාතුපඤ්ඤත්ති සච්චපඤ්ඤත්ති ඉන්ද්‍රියපඤ්ඤත්ති පුග්ගලපඤ්ඤත්තීති.

පුග්ගලපඤ්ඤත්තිමාතිකා නිට්ඨිතා.

5. කථාවත්ථුමාතිකා

පුග්ගලකථා

සුද්ධසච්චිකට්ඨඅනුලොමපච්චනීකං

පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනාති (කථා. 1), ආමන්තා. යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනාති? න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ආජානාහි නිග්ගහං – හඤ්චි පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ ''යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති. යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, මිච්ඡා.

නො චෙ පන වත්තබ්බෙ ''යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති, නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ ''පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති. යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, මිච්ඡා.

අනුලොමපඤ්චකං.

පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනාති? ආමන්තා. යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනාති? න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ආජානාහි පටිකම්මං – හඤ්චි පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ ''යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති. යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, මිච්ඡා.

නො චෙ පන වත්තබ්බෙ ''යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති, නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ

‘‘පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා’’ති. යං තත්ථ වදෙසි ‘‘වත්තබ්බෙ ඛො ‘පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන’, නො ච වත්තබ්බෙ ‘යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා’’’ති, මිච්ඡා.

පටිකම්මචතුක්කං.

ත්වං චෙ පන මඤ්ඤසි ‘‘වත්තබ්බෙ ඛො ‘පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන’, නො ච වත්තබ්බෙ ‘යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා’’’ති. තෙන තව තත්ථ හෙතාය පටිඤ්ඤාය හෙවං පටිජානන්තං හෙවං නිග්ගහෙතබ්බෙ, අථ තං නිග්ගණ්හාම, සුනිග්ගහිතො ච හොසි –

හඤ්චි පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ ‘‘යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා’’ති. යං තත්ථ වදෙසි ‘‘වත්තබ්බෙ ඛො ‘පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන’, නො ච වත්තබ්බෙ ‘යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා’’’ති, මිච්ඡා.

නො චෙ පන වත්තබ්බෙ ‘‘යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා’’ති, නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ ‘‘පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා’’ති. යං තත්ථ වදෙසි ‘‘වත්තබ්බෙ ඛො ‘පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන’, නො ච වත්තබ්බෙ ‘යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා’’’ති, ඉදං තෙ මිච්ඡා.

නිග්ගහචතුක්කං.

එසෙ චෙ දුන්නිග්ගහිතෙ හෙවමෙවං තත්ථ දක්ඛ, ‘‘වත්තබ්බෙ ඛො ‘පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන’, නො ච වත්තබ්බෙ ‘යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා’’’ති, නො ච මයං තයා තත්ථ හෙතාය පටිඤ්ඤාය හෙවං පටිජානන්තා හෙවං නිග්ගහෙතබ්බා, අථ මං නිග්ගණ්හාසි, දුන්නිග්ගහිතා ච හොම –

හඤ්චි පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ ‘‘යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා’’ති. යං තත්ථ වදෙසි ‘‘වත්තබ්බෙ ඛො ‘පුග්ගලො

උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, මිච්ඡා.

නො චෙ පන වත්තබ්බෙ ''යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති, නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ ''පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති, යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, ඉදං තෙ මිච්ඡා.

උපනයනචතුක්කං.

න හෙවං නිග්ගහෙතබ්බෙ, තෙන හි යං නිග්ගණ්හාසි – හඤ්චි පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ ''යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති. යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, මිච්ඡා.

නො චෙ පන වත්තබ්බෙ ''යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති, නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ ''පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති. යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, ඉදං තෙ මිච්ඡා. තෙන හි යෙ කතෙ නිග්ගහෙ, සෙ නිග්ගහෙ දුක්කටෙ. සුකතෙ පටිකම්මෙ. සුකතා පටිපාදනාති.

නිග්ගමනචතුක්කං.

පඨමො නිග්ගහො.

සුද්ධසච්චිකට්ඨපච්චනීකානුලොමං

පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනාති? ආමන්තා. යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනාති? න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ආජානාහි නිග්ගහං – හඤ්චි පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ ''යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති. යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, මිච්ඡා.

නො චෙ පන වත්තබ්බෙ ''යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති, නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ ''පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති, යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, මිච්ඡා.

පච්චනීකපඤ්චකං.

පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනාති? ආමන්තා. යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනාති? න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ආජානාහි පටිකම්මං – හඤ්චි පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ ''යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති. යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, මිච්ඡා.

නො චෙ පන වත්තබ්බෙ ''යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති, නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ ''පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති. යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, මිච්ඡා.

පටිකම්මචතුක්කං.

ත්වං චෙ පන මඤ්ඤසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති. තෙන තව

තත්ථ හෙතාය පටිඤ්ඤාය හෙවං පටිජානන්තං හෙවං නිග්ගහෙතබ්බෙ, අථ තං නිග්ගණ්හාම, සුනිග්ගහිතො ච හොසි –

හඤ්චි පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ ''යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති. යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, මිච්ඡා.

නො චෙ පන වත්තබ්බෙ ''යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති, නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ ''පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති, යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, ඉදං තෙ මිච්ඡා.

නිග්ගහචතුක්කං.

එසෙ චෙ දුන්නිග්ගහිතෙ හෙවමෙවං තත්ථ දක්ඛ, ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, නො ච මයං තයා තත්ථ හෙතාය පටිඤ්ඤාය හෙවං පටිජානන්තා හෙවං නිග්ගහෙතබ්බා, අථ මං නිග්ගණ්හාසි, දුන්නිග්ගහිතා ච හොම –

හඤ්චි පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ ''යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති. යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, මිච්ඡා.

නො චෙ පන වත්තබ්බෙ ''යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති, නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ ''පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති. යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච

වත්තබ්බෙ 'යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, ඉදං තෙ මිච්ඡා.

උපනයනචතුක්කං.

න හෙවං නිග්ගහෙතබ්බෙ, තෙන හි යං නිග්ගණ්හාසි – හඤ්චි පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ ''යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති. යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, මිච්ඡා.

නො චෙ පන වත්තබ්බෙ ''යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති, නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ ''පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති. යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, ඉදං තෙ මිච්ඡා, තෙන හි යෙ කතෙ නිග්ගහෙ, සෙ නිග්ගහෙ දුක්කටෙ. සුකතෙ පටිකම්මෙ, සුකතා පටිපාදනාති.

නිග්ගමනචතුක්කං.

දුතියො නිග්ගහො.

ඔකාසසච්චිකට්ඨඅනුලොමපච්චනීකං

පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනාති? ආමන්තා. සබ්බත්ථ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනාති? න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ආජානාහි නිග්ගහං – හඤ්චි පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ ''සබ්බත්ථ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති. යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'සබ්බත්ථ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, මිච්ඡා.

නො චෙ පන වත්තබ්බෙ ''සබ්බත්ථ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති, නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ ''පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති. යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො

'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'සබ්බත්ථ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, මිච්ඡා...පෙ.....

තතියො නිග්ගහො.

කාලසච්චිකට්ඨඅනුලොමපච්චනීකං

පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනාති? ආමන්තා. සබ්බදා පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනාති? න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ආජානාහි නිග්ගහං – හඤ්චි පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ ''සබ්බදා පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති. යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'සබ්බදා පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති මිච්ඡා.

නො චෙ පන වත්තබ්බෙ ''සබ්බදා පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති, නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ ''පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති. යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'සබ්බදා පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, මිච්ඡා...පෙ.....

චතුත්ථො නිග්ගහො.

අවයවසච්චිකට්ඨඅනුලොමපච්චනීකං

පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනාති? ආමන්තා. සබ්බෙසු පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනාති? න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ආජානාහි නිග්ගහං – හඤ්චි පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ ''සබ්බෙසු පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති. යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'සබ්බෙසු පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති? මිච්ඡා.

නො චෙ පන වත්තබ්බෙ ''සබ්බෙසු පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති, නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ ''පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති. යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'සබ්බෙසු පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, මිච්ඡා...පෙ.....

පඤ්චමො නිග්ගහො.

ඔකාසසච්චිකට්ඨපච්චනීකානුලොමං

පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනාති? ආමන්තා. සබ්බත්ථ පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනාති? න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ආජානාහි නිග්ගහං – හඤ්චි පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ ''සබ්බත්ථ පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති. යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'සබ්බත්ථ පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, මිච්ඡා.

නො චෙ පන වත්තබ්බෙ ''සබ්බත්ථ පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති, නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ ''පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති. යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'සබ්බත්ථ පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, මිච්ඡා…පෙ.....

ඡට්ඨො නිග්ගහො.

කාලසච්චිකට්ඨපච්චනීකානුලොමං

පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනාති? ආමන්තා. සබ්බදා පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනාති? න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ආජානාහි නිග්ගහං – හඤ්චි පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ ''සබ්බදා පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති. යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'සබ්බදා පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, මිච්ඡා.

නො චෙ පන වත්තබ්බෙ ''සබ්බදා පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති, නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ ''පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති. යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'සබ්බදා පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, මිච්ඡා…පෙ.....

සත්තමො නිග්ගහො.

අවයවසච්චිකට්ඨපච්චනීකානුලොමං

පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනාති? ආමන්තා. සබ්බෙසු පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනාති? න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ආජානාහි නිග්ගහං – හඤ්චි පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ ''සබ්බෙසු පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති. යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'සබ්බෙසු පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, මිච්ඡා.

නො චෙ පන වත්තබ්බෙ ''සබ්බෙසු පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති, නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ ''පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා''ති. යං තත්ථ වදෙසි ''වත්තබ්බෙ ඛො 'පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන', නො ච වත්තබ්බෙ 'සබ්බෙසු පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'''ති, මිච්ඡා…පෙ.….

අට්ඨමො නිග්ගහො.

කථාවත්ථුමාතිකා නිට්ඨිතා.

6. යමකමාතිකා

මූලයමකං

කුසලපදනයචතුක්කං

යෙ කෙචි කුසලා ධම්මා (යම. 1.මූලයමක.1 ආදයො), සබ්බෙ තෙ කුසලමූලා. යෙ වා පන කුසලමූලා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා කුසලා.

යෙ කෙචි කුසලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ කුසලමූලෙන එකමූලා. යෙ වා පන කුසලමූලෙන එකමූලා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා කුසලා.

යෙ කෙචි කුසලමූලෙන එකමූලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ කුසලමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලා. යෙ වා පන කුසලමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා කුසලා.

යෙ කෙචි කුසලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ කුසලමූලමූලා. යෙ වා පන කුසලමූලමූලා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා කුසලා.

යෙ කෙචි කුසලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ කුසලමූලෙන එකමූලමූලා. යෙ වා පන කුසලමූලෙන එකමූලමූලා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා කුසලා.

යෙ කෙචි කුසලමූලෙන එකමූලමූලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ කුසලමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලමූලා. යෙ වා පන කුසලමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලමූලා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා කුසලා.

යෙ කෙචි කුසලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ කුසලමූලකා. යෙ වා පන කුසලමූලකා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා කුසලා.

යෙ කෙචි කුසලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ කුසලමූලෙන එකමූලකා. යෙ වා පන කුසලමූලෙන එකමූලකා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා කුසලා.

යෙ කෙචි කුසලමූලෙන එකමූලකා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ කුසලමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලකා. යෙ වා පන කුසලමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලකා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා කුසලා.

යෙ කෙචි කුසලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ කුසලමූලමූලකා. යෙ වා පන කුසලමූලමූලකා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා කුසලා.

යෙ කෙචි කුසලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ කුසලමූලෙන එකමූලමූලකා. යෙ වා පන කුසලමූලෙන එකමූලමූලකා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා කුසලා.

යෙ කෙචි කුසලමූලෙන එකමූලමූලකා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ කුසලමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලමූලකා. යෙ වා පන කුසලමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලමූලකා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා කුසලා.

අකුසලපදනයචතුක්කං

යෙ කෙචි අකුසලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අකුසලමූලා. යෙ වා පන අකුසලමූලා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා අකුසලා.

යෙ කෙචි අකුසලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අකුසලමූලෙන එකමූලා. යෙ වා පන අකුසලමූලෙන එකමූලා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා අකුසලා.

යෙ කෙචි අකුසලමූලෙන එකමූලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අකුසලමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලා. යෙ වා පන අකුසලමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා අකුසලා.

යෙ කෙචි අකුසලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අකුසලමූලමූලා. යෙ වා පන අකුසලමූලමූලා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා අකුසලා.

යෙ කෙචි අකුසලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අකුසලමූලෙන එකමූලමූලා. යෙ වා පන අකුසලමූලෙන එකමූලමූලා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා අකුසලා.

යෙ කෙචි අකුසලමූලෙන එකමූලමූලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අකුසලමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලමූලා. යෙ වා පන අකුසලමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලමූලා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා අකුසලා.

යෙ කෙචි අකුසලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අකුසලමූලකා. යෙ වා පන අකුසලමූලකා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා අකුසලා.

යෙ කෙචි අකුසලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අකුසලමූලෙන එකමූලකා. යෙ වා පන අකුසලමූලෙන එකමූලකා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා අකුසලා.

යෙ කෙචි අකුසලමූලෙන එකමූලකා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අකුසලමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලකා. යෙ වා පන අකුසලමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලකා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා අකුසලා.

යෙ කෙචි අකුසලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අකුසලමූලමූලකා. යෙ වා පන අකුසලමූලමූලකා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා අකුසලා.

යෙ කෙචි අකුසලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අකුසලමූලෙන එකමූලමූලකා. යෙ වා පන අකුසලමූලෙන එකමූලමූලකා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා අකුසලා.

යෙ කෙචි අකුසලමූලෙන එකමූලමූලකා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අකුසලමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලමූලකා. යෙ වා පන අකුසලමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලමූලකා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා අකුසලා.

අබ්‍යාකතපදනයචතුක්කං

යෙ කෙචි අබ්‍යාකතා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අබ්‍යාකතමූලා. යෙ වා පන අබ්‍යාකතමූලා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා අබ්‍යාකතා.

යෙ කෙචි අබ්‍යාකතා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අබ්‍යාකතමූලෙන එකමූලා. යෙ වා පන අබ්‍යාකතමූලෙන එකමූලා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා අබ්‍යාකතා.

යෙ කෙචි අබ්‍යාකතමූලෙන එකමූලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අබ්‍යාකතමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලා. යෙ වා පන අබ්‍යාකතමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා අබ්‍යාකතා.

යෙ කෙචි අබ්‍යාකතා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අබ්‍යාකතමූලමූලා. යෙ වා පන අබ්‍යාකතමූලමූලා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා අබ්‍යාකතා.

යෙ කෙචි අබ්‍යාකතා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අබ්‍යාකතමූලෙන එකමූලමූලා. යෙ වා පන අබ්‍යාකතමූලෙන එකමූලමූලා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා අබ්‍යාකතා.

යෙ කෙචි අබ්‍යාකතමූලෙන එකමූලමූලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අබ්‍යාකතමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලමූලා. යෙ වා පන අබ්‍යාකතමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලමූලා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා අබ්‍යාකතා.

යෙ කෙචි අබ්‍යාකතා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අබ්‍යාකතමූලකා. යෙ වා පන අබ්‍යාකතමූලකා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා අබ්‍යාකතා.

යෙ කෙචි අබ්‍යාකතා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අබ්‍යාකතමූලෙන එකමූලකා. යෙ වා පන අබ්‍යාකතමූලෙන එකමූලකා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා අබ්‍යාකතා.

යෙ කෙචි අබ්‍යාකතමූලෙන එකමූලකා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අබ්‍යාකතමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලකා. යෙ වා පන අබ්‍යාකතමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලකා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා අබ්‍යාකතා.

යෙ කෙචි අබ්‍යාකතා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අබ්‍යාකතමූලමූලකා. යෙ වා පන අබ්‍යාකතමූලමූලකා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා අබ්‍යාකතා.

යෙ කෙචි අබ්‍යාකතා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අබ්‍යාකතමූලෙන එකමූලමූලකා. යෙ වා පන අබ්‍යාකතමූලෙන එකමූලමූලකා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා අබ්‍යාකතා.

යෙ කෙචි අබ්‍යාකතමූලෙන එකමූලමූලකා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අබ්‍යාකතමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලමූලකා. යෙ වා පන අබ්‍යාකතමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලමූලකා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා අබ්‍යාකතා.

නාමපදනයචතුක්කං

යෙ කෙචි නාමා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ නාමමූලා. යෙ වා පන නාමමූලා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා නාමා.

යෙ කෙචි නාමා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ නාමමූලෙන එකමූලා. යෙ වා පන නාමමූලෙන එකමූලා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා නාමා.

යෙ කෙචි නාමමූලෙන එකමූලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ නාමමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලා. යෙ වා පන නාමමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා නාමා.

යෙ කෙචි නාමා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ නාමමූලමූලා. යෙ වා පන නාමමූලමූලා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා නාමා.

යෙ කෙචි නාමා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ නාමමූලෙන එකමූලමූලා. යෙ වා පන නාමමූලෙන එකමූලමූලා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා නාමා.

යෙ කෙචි නාමමූලෙන එකමූලමූලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ නාමමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලමූලා. යෙ වා පන නාමමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලමූලා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා නාමා.

යෙ කෙචි නාමා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ නාමමූලකා. යෙ වා පන නාමමූලකා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා නාමා.

යෙ කෙචි නාමා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ නාමමූලෙන එකමූලකා. යෙ වා පන නාමමූලෙන එකමූලකා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා නාමා.

යෙ කෙචි නාමමූලෙන එකමූලකා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ නාමමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලකා. යෙ වා පන නාමමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලකා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා නාමා.

යෙ කෙචි නාමා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ නාමමූලමූලකා. යෙ වා පන නාමමූලමූලකා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා නාමා.

යෙ කෙචි නාමා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ නාමමූලෙන එකමූලමූලකා. යෙ වා පන නාමමූලෙන එකමූලමූලකා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා නාමා.

යෙ කෙචි නාමමූලෙන එකමූලමූලකා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ නාමමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලමූලකා. යෙ වා පන නාමමූලෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමූලමූලකා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා නාමා.

යෙ කෙචි කුසලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ කුසලහෙතූ…පෙ…. කුසලනිදානා…පෙ…. කුසලසම්භවා…පෙ…. කුසලප්පභවා…පෙ…. කුසලසමුට්ඨානා…පෙ…. කුසලාහාරා…පෙ…. කුසලාරම්මණා…පෙ…. කුසලපච්චයා…පෙ…. කුසලසමුදයා…පෙ…..

මූලං හෙතු නිදානඤ්ච, සම්භවො පභවෙන ච;
සමුට්ඨානාහාරාරම්මණා, පච්චයො සමුදයෙන චාති.

මූලයමකමාතිකා නිට්ඨිතා.

ඛන්ධයමකං

පණ්ණත්තිවාරො

පඤ්චක්ඛන්ධා (යම. 1.ඛන්ධයමක.1 ආදයො) – රූපක්ඛන්ධො වෙදනාක්ඛන්ධො සඤ්ඤාක්ඛන්ධො සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො.

පදසොධනවාරො

අනුලොමං

රූපං රූපක්ඛන්ධො, රූපක්ඛන්ධො රූපං.

වෙදනා වෙදනාක්ඛන්ධො, වෙදනාක්ඛන්ධො වෙදනා.

සඤ්ඤා සඤ්ඤාක්ඛන්ධො, සඤ්ඤාක්ඛන්ධො සඤ්ඤා.

සඞ්ඛාරා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො, සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො සඞ්ඛාරා.

විඤ්ඤාණං විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො, විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො විඤ්ඤාණං.

පච්චනීකං

න රූපං න රූපක්ඛන්ධො, න රූපක්ඛන්ධො න රූපං.

න වෙදනා න වෙදනාක්ඛන්ධො, න වෙදනාක්ඛන්ධො න වෙදනා.

න සඤ්ඤා න සඤ්ඤාක්ඛන්ධො, න සඤ්ඤාක්ඛන්ධො න සඤ්ඤා.

න සඞ්ඛාරා න සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො, න සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො න සඞ්ඛාරා.

න විඤ්ඤාණං න විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො, න විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො න විඤ්ඤාණං.

පදසොධනමූලචක්කවාරො

අනුලොමං

රූපං රූපක්ඛන්ධො, ඛන්ධා වෙදනාක්ඛන්ධො.

රූපං රූපක්ඛන්ධො, ඛන්ධා සඤ්ඤාක්ඛන්ධො.

රූපං රූපක්ඛන්ධො, ඛන්ධා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො.

රූපං රූපක්ඛන්ධො, ඛන්ධා විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො.

වෙදනා වෙදනාක්ඛන්ධො, ඛන්ධා රූපක්ඛන්ධො.

වෙදනා වෙදනාක්ඛන්ධො, ඛන්ධා සඤ්ඤාක්ඛන්ධො.

වෙදනා වෙදනාක්ඛන්ධො, ඛන්ධා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො.

වෙදනා වෙදනාක්ඛන්ධො, ඛන්ධා විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො.

සඤ්ඤා සඤ්ඤාක්ඛන්ධො, ඛන්ධා රූපක්ඛන්ධො.

සඤ්ඤා සඤ්ඤාක්ඛන්ධො, ඛන්ධා වෙදනාක්ඛන්ධො.

සඤ්ඤා සඤ්ඤාක්ඛන්ධො, ඛන්ධා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො.

සඤ්ඤා සඤ්ඤාක්ඛන්ධො, ඛන්ධා විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො.

සඞ්ඛාරා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො, ඛන්ධා රූපක්ඛන්ධො.

සඞ්ඛාරා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො, ඛන්ධා වෙදනාක්ඛන්ධො.

සඞ්ඛාරා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො, ඛන්ධා සඤ්ඤාක්ඛන්ධො.

සඞ්ඛාරා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො, ඛන්ධා විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො.

විඤ්ඤාණං විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො, ඛන්ධා රූපක්ඛන්ධො.

විඤ්ඤාණං විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො, ඛන්ධා වෙදනාක්ඛන්ධො.

විඤ්ඤාණං විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො, ඛන්ධා සඤ්ඤාක්ඛන්ධො.

විඤ්ඤාණං විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො, ඛන්ධා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො.

පච්චනීකං

න රූපං න රූපක්ඛන්ධො, න ඛන්ධා න වෙදනාක්ඛන්ධො.

න රූපං න රූපක්ඛන්ධො, න ඛන්ධා න සඤ්ඤාක්ඛන්ධො.

න රූපං න රූපක්ඛන්ධො, න ඛන්ධා න සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො.

න රූපං න රූපක්ඛන්ධො, න ඛන්ධා න විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො.

න වෙදනා න වෙදනාක්ඛන්ධො, න ඛන්ධා න රූපක්ඛන්ධො.

න වෙදනා න වෙදනාක්ඛන්ධො, න ඛන්ධා න සඤ්ඤාක්ඛන්ධො.

න වෙදනා න වෙදනාක්ඛන්ධො, න ඛන්ධා න සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො.

න වෙදනා න වෙදනාක්ඛන්ධො, න ඛන්ධා න විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො.

න සඤ්ඤා න සඤ්ඤාක්ඛන්ධො, න ඛන්ධා න රූපක්ඛන්ධො.

න සඤ්ඤා න සඤ්ඤාක්ඛන්ධො, න ඛන්ධා න වෙදනාක්ඛන්ධො.

න සඤ්ඤා න සඤ්ඤාක්ඛන්ධො, න ඛන්ධා න සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො.

න සඤ්ඤා න සඤ්ඤාක්ඛන්ධො, න ඛන්ධා න විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො.

න සඞ්ඛාරා න සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො, න ඛන්ධා න රූපක්ඛන්ධො.

න සඞ්ඛාරා න සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො, න ඛන්ධා න වෙදනාක්ඛන්ධො.

න සඞ්ඛාරා න සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො, න ඛන්ධා න සඤ්ඤාක්ඛන්ධො.

න සඞ්ඛාරා න සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො, න ඛන්ධා න විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො.

න විඤ්ඤාණං න විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො, න ඛන්ධා න රූපක්ඛන්ධො.

න විඤ්ඤාණං න විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො, න ඛන්ධා න වෙදනාක්ඛන්ධො.

න විඤ්ඤාණං න විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො, න ඛන්ධා න සඤ්ඤාක්ඛන්ධො.

න විඤ්ඤාණං න විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො, න ඛන්ධා න සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො.

සුද්ධඛන්ධවාරො

අනුලොමං

රූපං ඛන්ධො, ඛන්ධා රූපං.

වෙදනා ඛන්ධො, ඛන්ධා වෙදනා.

සඤ්ඤා ඛන්ධො, ඛන්ධා සඤ්ඤා.

සඞ්ඛාරා ඛන්ධො, ඛන්ධා සඞ්ඛාරා.

විඤ්ඤාණං ඛන්ධො, ඛන්ධා විඤ්ඤාණං.

පච්චනීකං

න රූපං න ඛන්ධො, න ඛන්ධා න රූපං.

න වෙදනා න ඛන්ධො, න ඛන්ධා න වෙදනා.

න සඤ්ඤා න ඛන්ධො, න ඛන්ධා න සඤ්ඤා.

න සඞ්ඛාරා න ඛන්ධො, න ඛන්ධා න සඞ්ඛාරා.

න විඤ්ඤාණං න ඛන්ධො, න ඛන්ධා න විඤ්ඤාණං.

සුද්ධඛන්ධමූලචක්කවාරො

අනුලොමං

රූපං ඛන්ධො, ඛන්ධා වෙදනා.

රූපං ඛන්ධො, ඛන්ධා සඤ්ඤා.

රූපං ඛන්ධො, ඛන්ධා සඞ්ඛාරා.

රූපං ඛන්ධො, ඛන්ධා විඤ්ඤාණං.

වෙදනා ඛන්ධො, ඛන්ධා රූපං.

වෙදනා ඛන්ධො, ඛන්ධා සඤ්ඤා.

වෙදනා ඛන්ධො, ඛන්ධා සඞ්ඛාරා.

වෙදනා ඛන්ධො, ඛන්ධා විඤ්ඤාණං.

සඤ්ඤා ඛන්ධො, ඛන්ධා රූපං.

සඤ්ඤා ඛන්ධො, ඛන්ධා වෙදනා.

සඤ්ඤා ඛන්ධො, ඛන්ධා සඞ්ඛාරා.

සඤ්ඤා ඛන්ධො, ඛන්ධා විඤ්ඤාණං.

සඞ්ඛාරා ඛන්ධො, ඛන්ධා රූපං.

සඞ්ඛාරා ඛන්ධො, ඛන්ධා වෙදනා.

සඞ්ඛාරා ඛන්ධො, ඛන්ධා සඤ්ඤා.

සඞ්ඛාරා ඛන්ධො, ඛන්ධා විඤ්ඤාණං.

විඤ්ඤාණං ඛන්ධො, ඛන්ධා රූපං.

විඤ්ඤාණං ඛන්ධො, ඛන්ධා වෙදනා.

විඤ්ඤාණං ඛන්ධො, ඛන්ධා සඤ්ඤා.

විඤ්ඤාණං ඛන්ධො, ඛන්ධා සඞ්ඛාරා.

පච්චනීකං

න රූපං න ඛන්ධො, න ඛන්ධා න වෙදනා.

න රූපං න ඛන්ධො, න ඛන්ධා න සඤ්ඤා.

න රූපං න ඛන්ධො, න ඛන්ධා න සඞ්ඛාරා.

න රූපං න ඛන්ධො, න ඛන්ධා න විඤ්ඤාණං.

න වෙදනා න ඛන්ධො, න ඛන්ධා න රූපං.

න වෙදනා න ඛන්ධො, න ඛන්ධා න සඤ්ඤා.

න වෙදනා න ඛන්ධො, න ඛන්ධා න සඞ්ඛාරා.

න වෙදනා න ඛන්ධො, න ඛන්ධා න විඤ්ඤාණං.

න සඤ්ඤා න ඛන්ධො, න ඛන්ධා න රූපං.

න සඤ්ඤා න ඛන්ධො, න ඛන්ධා න වෙදනා.

න සඤ්ඤා න ඛන්ධො, න ඛන්ධා න සඞ්ඛාරා.

න සඤ්ඤා න ඛන්ධො, න ඛන්ධා න විඤ්ඤාණං.

න සඞ්ඛාරා න ඛන්ධො, න ඛන්ධා න රූපං.

න සඞ්ඛාරා න ඛන්ධො, න ඛන්ධා න වෙදනා.

න සඞ්ඛාරා න ඛන්ධො, න ඛන්ධා න සඤ්ඤා.

න සඞ්ඛාරා න ඛන්ධො, න ඛන්ධා න විඤ්ඤාණං.

න විඤ්ඤාණං න ඛන්ධො, න ඛන්ධා න රූපං.

න විඤ්ඤාණං න ඛන්ධො, න ඛන්ධා න වෙදනා.

න විඤ්ඤාණං න ඛන්ධො, න ඛන්ධා න සඤ්ඤා.

න විඤ්ඤාණං න ඛන්ධො, න ඛන්ධා න සඞ්ඛාරා.

ඛන්ධයමකමාතිකා නිට්ඨිතා.

ආයතනයමකං

පණ්ණත්තිවාරො

ද්වාදසායතනානි (යම. 1.ආයතනයමක.1 ආදයො) – චක්ඛායතනං සොතායතනං ඝානායතනං ජිව්හායතනං කායායතනං රූපායතනං සද්දායතනං ගන්ධායතනං රසායතනං ඵොට්ඨබ්බායතනං මනායතනං ධම්මායතනං.

පදසොධනවාරො

අනුලොමං

චක්ඛු චක්ඛායතනං, චක්ඛායතනං චක්ඛු.

සොතං සොතායතනං, සොතායතනං සොතං.

ඝානං ඝානායතනං, ඝානායතනං ඝානං.

ජිව්හා ජිව්හායතනං, ජිව්හායතනං ජිව්හා.

කායො කායායතනං, කායායතනං කායො.

රූපං රූපායතනං, රූපායතනං රූපං.

සද්දො සද්දායතනං, සද්දායතනං සද්දො.

ගන්ධො ගන්ධායතනං, ගන්ධායතනං ගන්ධො.

රසො රසායතනං, රසායතනං රසො.

ඵොට්ඨබ්බො ඵොට්ඨබ්බායතනං, ඵොට්ඨබ්බායතනං ඵොට්ඨබ්බො.

මනො මනායතනං, මනායතනං මනො.

ධම්මො ධම්මායතනං, ධම්මායතනං ධම්මො.

පච්චනීකං

න චක්ඛු න චක්ඛායතනං, න චක්ඛායතනං න චක්ඛු.

න සොතං න සොතායතනං, න සොතායතනං න සොතං.

න ඝානං න ඝානායතනං, න ඝානායතනං න ඝානං.

න ජිව්හා න ජිව්හායතනං, න ජිව්හායතනං න ජිව්හා.

න කායො න කායායතනං, න කායායතනං න කායො.

න රූපං න රූපායතනං, න රූපායතනං න රූපං.

න සද්දො න සද්දායතනං, න සද්දායතනං න සද්දො.

න ගන්ධො න ගන්ධායතනං, න ගන්ධායතනං න ගන්ධො.

න රසො න රසායතනං, න රසායතනං න රසො.

න ඵොට්ඨබ්බො න ඵොට්ඨබ්බායතනං, න ඵොට්ඨබ්බායතනං න ඵොට්ඨබ්බො.

න මනො න මනායතනං, න මනායතනං න මනො.

න ධම්මො න ධම්මායතනං, න ධම්මායතනං න ධම්මො.

පදසොධනමූලචක්කවාරො

අනුලොමං

චක්ඛු චක්ඛායතනං, ආයතනා සොතායතනං.

චක්ඛු චක්ඛායතනං, ආයතනා ඝානායතනං.

චක්ඛු චක්ඛායතනං, ආයතනා ජිව්හායතනං...පෙ.....

චක්ඛු චක්ඛායතනං, ආයතනා ධම්මායතනං.

සොතං සොතායතනං, ආයතනා චක්ඛායතනං.

සොතං සොතායතනං, ආයතනා ඝානායතනං...පෙ.....

සොතං සොතායතනං, ආයතනා ධම්මායතනං.

ඝානං ඝානායතනං, ආයතනා චක්ඛායතනං...පෙ.....

ඝානං ඝානායතනං, ආයතනා ධම්මායතනං...පෙ.....

ධම්මො ධම්මායතනං, ආයතනා චක්ඛායතනං.

ධම්මො ධම්මායතනං, ආයතනා සොතායතනං...පෙ.....

ධම්මො ධම්මායතනං, ආයතනා මනායතනං. (චක්කං බන්ධිතබ්බං.)

පච්චනීකං

න චක්ඛු න චක්ඛායතනං, නායතනා න සොතායතනං.

න චක්ඛු න චක්ඛායතනං, නායතනා න ඝානායතනං...පෙ.....

න චක්ඛු න චක්ඛායතනං, නායතනා න ධම්මායතනං.

න සොතං න සොතායතනං, නායතනා න චක්ඛායතනං...පෙ.....

න සොතං න සොතායතනං, නායතනා න ධම්මායතනං.

න ඝානං න ඝානායතනං, නායතනා න චක්ඛායතනං...පෙ.....

න ඝානං න ඝානායතනං, නායතනා න ධම්මායතනං...පෙ.....

න ධම්මො න ධම්මායතනං, නායතනා න චක්ඛායතනං.

න ධම්මො න ධම්මායතනං, නායතනා න සොතායතනං...පෙ.....

න ධම්මො න ධම්මායතනං, නායතනා න මනායතනං. (චක්කං බන්ධිතබ්බං.)

සුද්ධායතනවාරො

අනුලොමං

චක්ඛු ආයතනං, ආයතනා චක්ඛු.

සොතං ආයතනං, ආයතනා සොතං.

ඝානං ආයතනං, ආයතනා ඝානං.

ජිව්හා ආයතනං, ආයතනා ජිව්හා.

කායො ආයතනං, ආයතනා කායො.

රූපං ආයතනං, ආයතනා රූපං.

සද්දො ආයතනං, ආයතනා සද්දො.

ගන්ධො ආයතනං, ආයතනා ගන්ධො.

රසො ආයතනං, ආයතනා රසො.

ඵොට්ඨබ්බො ආයතනං, ආයතනා ඵොට්ඨබ්බො.

මනො ආයතනං, ආයතනා මනො.

ධම්මො ආයතනං, ආයතනා ධම්මො.

පච්චනීකං

න චක්ඛු නායතනං, නායතනා න චක්ඛු.

න සොතං නායතනං, නායතනා න සොතං.

න ඝානං නායතනං, නායතනා න ඝානං.

න ජිව්හා නායතනං, නායතනා න ජිව්හා.

න කායො නායතනං, නායතනා න කායො.

න රූපං නායතනං, නායතනා න රූපං.

න සද්දො නායතනං, නායතනා න සද්දො.

න ගන්ධො නායතනං, නායතනා න ගන්ධො.

න රසො නායතනං, නායතනා න රසො.

න ඵොට්ඨබ්බො නායතනං, නායතනා න ඵොට්ඨබ්බො.

න මනො නායතනං, නායතනා න මනො.

න ධම්මො නායතනං, නායතනා න ධම්මො.

සුද්ධායතනමූලචක්කවාරො

අනුලොමං

චක්ඛු ආයතනං, ආයතනා සොතං…පෙ…..

චක්ඛු ආයතනං, ආයතනා ධම්මො.

සොතං ආයතනං, ආයතනා චක්ඛු…පෙ…..

සොතං ආයතනං, ආයතනා ධම්මො.

ඝානං ආයතනං, ආයතනා චක්ඛු…පෙ…..

ඝානං ආයතනං, ආයතනා ධම්මො…පෙ…..

ධම්මො ආයතනං, ආයතනා චක්ඛු.

ධම්මො ආයතනං, ආයතනා සොතං…පෙ…..

ධම්මො ආයතනං, ආයතනා මනො. (චක්කං බන්ධිතබ්බං.)

පච්චනීකං

න චක්ඛු නායතනං, නායතනා න සොතං…පෙ…..

න චක්ඛු නායතනං, නායතනා න ධම්මො.

න සොතං නායතනං, නායතනා න චක්ඛු…පෙ…..

න සොතං නායතනං, නායතනා න ධම්මො.

න ඝානං නායතනං, නායතනා න චක්ඛු…පෙ…..

න ඝානං නායතනං, නායතනා න ධම්මො…පෙ…..

න ධම්මො නායතනං, නායතනා න චක්ඛු.

න ධම්මො නායතනං, නායතනා න සොතං…පෙ…..

න ධම්මො නායතනං, නායතනා න මනො. (චක්කං බන්ධිතබ්බං.)

ආයතනයමකමාතිකා නිට්ඨිතා.

ධාතුයමකං

පණ්ණත්තිවාරො

අට්ඨාරස ධාතුයො (යම. 1.ධාතුරමක.1 ආදයො) – චක්ඛුධාතු සොතධාතු ඝානධාතු ජිව්හාධාතු කායධාතු රූපධාතු සද්දධාතු ගන්ධධාතු රසධාතු ඵොට්ඨබ්බධාතු චක්ඛුවිඤ්ඤාණධාතු සොතවිඤ්ඤාණධාතු ඝානවිඤ්ඤාණධාතු ජිව්හාවිඤ්ඤාණධාතු කායවිඤ්ඤාණධාතු මනොධාතු මනොවිඤ්ඤාණධාතු ධම්මධාතු.

පදසොධනවාරො

අනුලොමං

චක්ඛු චක්ඛුධාතු, චක්ඛුධාතු චක්ඛු.

සොතං සොතධාතු, සොතධාතු සොතං…පෙ.….

චක්ඛුවිඤ්ඤාණං චක්ඛුවිඤ්ඤාණධාතු, චක්ඛුවිඤ්ඤාණධාතු චක්ඛුවිඤ්ඤාණං…පෙ.….

මනො මනොධාතු, මනොධාතු මනො.

මනොවිඤ්ඤාණං මනොවිඤ්ඤාණධාතු, මනොවිඤ්ඤාණධාතු මනොවිඤ්ඤාණං.

ධම්මො ධම්මධාතු, ධම්මධාතු ධම්මො.

පච්චනීකං

න චක්ඛු න චක්ඛුධාතු, න චක්ඛුධාතු න චක්ඛු.

න සොතං න සොතධාතු, න සොතධාතු න සොතං…පෙ.….

න චක්ඛුවිඤ්ඤාණං න චක්ඛුවිඤ්ඤාණධාතු, න චක්ඛුවිඤ්ඤාණධාතු න චක්ඛුවිඤ්ඤාණං…පෙ.….

න මනො න මනොධාතු, න මනොධාතු න මනො.

න මනොවිඤ්ඤාණං න මනොවිඤ්ඤාණධාතු, න මනොවිඤ්ඤාණධාතු න මනොවිඤ්ඤාණං.

න ධම්මො න ධම්මධාතු, න ධම්මධාතු න ධම්මො.

පදසොධනමූලචක්කවාරො

අනුලොමං

චක්ඛු චක්ඛුධාතු, ධාතු සොතධාතු…පෙ.....

චක්ඛු චක්ඛුධාතු, ධාතු ධම්මධාතු. (යථා ආයතනයමකෙ චක්කං බන්ධිතං, එවමිධ චක්කං බන්ධිතබ්බං.)

පච්චනීකං

න චක්ඛු න චක්ඛුධාතු, න ධාතු න සොතධාතු.

න චක්ඛු න චක්ඛුධාතු, න ධාතු න ඝානධාතු…පෙ.....

න චක්ඛු න චක්ඛුධාතු, න ධාතු න ධම්මධාතු…පෙ.....

න ධම්මො න ධම්මධාතු, න ධාතු න චක්ඛුධාතු…පෙ.....

න ධම්මො න ධම්මධාතු, න ධාතු න මනොවිඤ්ඤාණධාතු. (චක්කං බන්ධිතබ්බං.)

සුද්ධධාතුවාරො

අනුලොමං

චක්ඛු ධාතු, ධාතු චක්ඛු…පෙ.....

චක්ඛුවිඤ්ඤාණං ධාතු, ධාතු චක්ඛුවිඤ්ඤාණං…පෙ.....

මනොවිඤ්ඤාණං ධාතු, ධාතු මනොවිඤ්ඤාණං.

ධම්මො ධාතු, ධාතු ධම්මො.

පච්චනීකං

න චක්ඛු න ධාතු, න ධාතු න චක්ඛු…පෙ.....

න චක්ඛුවිඤ්ඤාණං න ධාතු, න ධාතු න චක්ඛුවිඤ්ඤාණං…පෙ.....

න මනොවිඤ්ඤාණං න ධාතු, න ධාතු න මනොවිඤ්ඤාණං.

න ධම්මො න ධාතු, න ධාතු න ධම්මො.

සුද්ධධාතුමූලචක්කවාරො

අනුලොමං

චක්ඛු ධාතු, ධාතූ සොතං…පෙ…..

චක්ඛු ධාතු, ධාතූ ධම්මො…පෙ…..

ධම්මො ධාතු, ධාතූ චක්ඛු…පෙ…..

ධම්මො ධාතු, ධාතූ මනොවිඤ්ඤාණං. (චක්කං බන්ධිතබ්බං.)

පච්චනීකං

න චක්ඛු න ධාතු, න ධාතූ න සොතං…පෙ…..

න චක්ඛු න ධාතු, න ධාතූ න ධම්මො…පෙ…..

න ධම්මො න ධාතු, න ධාතූ න චක්ඛු…පෙ…..

න ධම්මො න ධාතු, න ධාතූ න මනොවිඤ්ඤාණං. (චක්කං බන්ධිතබ්බං.)

ධාතුයමකමාතිකා නිට්ඨිතා.

සච්චයමකං

පණ්ණත්තිවාරො

චත්තාරි සච්චානි (යම. 1.සච්චයමක.1 ආදයො) – දුක්ඛසච්චං සමුදයසච්චං නිරොධසච්චං මග්ගසච්චං.

පදසොධනවාරො

අනුලොමං

දුක්ඛං දුක්ඛසච්චං, දුක්ඛසච්චං දුක්ඛං.

සමුදයො සමුදයසච්චං, සමුදයසච්චං සමුදයො.

නිරොධො නිරොධසච්චං, නිරොධසච්චං නිරොධො.

මග්ගො මග්ගසච්චං, මග්ගසච්චං මග්ගො.

පච්චනීකං

න දුක්ඛං න දුක්ඛසච්චං, න දුක්ඛසච්චං න දුක්ඛං.

න සමුදයො න සමුදයසච්චං, න සමුදයසච්චං න සමුදයො.

න නිරොධො න නිරොධසච්චං, න නිරොධසච්චං න නිරොධො.

න මග්ගො න මග්ගසච්චං, න මග්ගසච්චං න මග්ගො.

පදසොධනමූලචක්කවාරො

අනුලොමං

දුක්ඛං දුක්ඛසච්චං, සච්චා සමුදයසච්චං.

දුක්ඛං දුක්ඛසච්චං, සච්චා නිරොධසච්චං.

දුක්ඛං දුක්ඛසච්චං, සච්චා මග්ගසච්චං.

සමුදයො සමුදයසච්චං, සච්චා දුක්ඛසච්චං.

සමුදයො සමුදයසච්චං, සච්චා නිරොධසච්චං.

සමුදයො සමුදයසච්චං, සච්චා මග්ගසච්චං.

නිරොධො නිරොධසච්චං, සච්චා දුක්ඛසච්චං.

නිරොධො නිරොධසච්චං, සච්චා සමුදයසච්චං.

නිරොධො නිරොධසච්චං, සච්චා මග්ගසච්චං.

මග්ගො මග්ගසච්චං, සච්චා දුක්ඛසච්චං.

මග්ගො මග්ගසච්චං, සච්චා සමුදයසච්චං.

මග්ගො මග්ගසච්චං, සච්චා නිරොධසච්චං.

පච්චනීකං

න දුක්ඛං න දුක්ඛසච්චං, න සච්චා න සමුදයසච්චං.

න දුක්ඛං න දුක්ඛසච්චං, න සච්චා න නිරොධසච්චං.

න දුක්ඛං න දුක්ඛසච්චං, න සච්චා න මග්ගසච්චං.

න සමුදයො න සමුදයසච්චං, න සච්චා න දුක්ඛසච්චං.

න සමුදයො න සමුදයසච්චං, න සච්චා න නිරොධසච්චං.

න සමුදයො න සමුදයසච්චං, න සච්චා න මග්ගසච්චං.

න නිරොධො න නිරොධසච්චං, න සච්චා න දුක්ඛසච්චං.

න නිරොධො න නිරොධසච්චං, න සච්චා න සමුදයසච්චං.

න නිරොධො න නිරොධසච්චං, න සච්චා න මග්ගසච්චං.

න මග්ගො න මග්ගසච්චං, න සච්චා න දුක්ඛසච්චං.

න මග්ගො න මග්ගසච්චං, න සච්චා න සමුදයසච්චං.

න මග්ගො න මග්ගසච්චං, න සච්චා න නිරොධසච්චං.

සුද්ධසච්චවාරො

අනුලොමං

දුක්ඛං සච්චං, සච්චා දුක්ඛං.

සමුදයො සච්චං, සච්චා සමුදයො.

නිරොධො සච්චං, සච්චා නිරොධො.

මග්ගො සච්චං, සච්චා මග්ගො.

පච්චනීකං

න දුක්ඛං න සච්චං, න සච්චා න දුක්ඛං.

න සමුදයො න සච්චං, න සච්චා න සමුදයො.

න නිරොධො න සච්චං, න සච්චා න නිරොධො.

න මග්ගො න සච්චං, න සච්චා න මග්ගො.

සුද්ධසච්චමූලචක්කවාරො

අනුලොමං

දුක්ඛං සච්චං, සච්චා සමුදයො.

දුක්ඛං සච්චං, සච්චා නිරොධො.

දුක්ඛං සච්චං, සච්චා මග්ගො.

සමුදයො සච්චං, සච්චා දුක්ඛං...පෙ.... සච්චා මග්ගො.

නිරොධො සච්චං, සච්චා දුක්ඛං...පෙ.... සච්චා මග්ගො.

මග්ගො සච්චං, සච්චා දුක්ඛං.

මග්ගො සච්චං, සච්චා සමුදයො.

මග්ගො සච්චං, සච්චා නිරොධො.

පච්චනීකං

න දුක්ඛං න සච්චං, න සච්චා න සමුදයො.

න දුක්ඛං න සච්චං, න සච්චා න නිරොධො.

න දුක්ඛං න සච්චං, න සච්චා න මග්ගො.

න සමුදයො න සච්චං, න සච්චා න දුක්ඛං...පෙ.... න සච්චා න මග්ගො.

න නිරොධො න සච්චං, න සච්චා න දුක්ඛං...පෙ.... න සච්චා න මග්ගො.

න මග්ගො න සච්චං, න සච්චා න දුක්ඛං.

න මග්ගො න සච්චං, න සච්චා න සමුදයො.

න මග්ගො න සච්චං, න සච්චා න නිරොධො.

සච්චයමකමාතිකා නිට්ඨිතා.

සඞ්ඛාරයමකං

පණ්ණත්තිවාරො

තයො සඞ්ඛාරා (යම. 2.සඞ්ඛාරයමක.1 ආදයො) – කායසඞ්ඛාරො වචීසඞ්ඛාරො චිත්තසඞ්ඛාරො. අස්සාසපස්සාසා කායසඞ්ඛාරො, විතක්කවිචාරා වචීසඞ්ඛාරො, සඤ්ඤා ච වෙදනා ච චිත්තසඞ්ඛාරො, ඨපෙත්වා විතක්කවිචාරෙ සබ්බෙපි චිත්තසම්පයුත්තකා ධම්මා චිත්තසඞ්ඛාරො.

පදසොධනවාරො

අනුලොමං

කායො කායසඞ්ඛාරො, කායසඞ්ඛාරො කායො.

වචී වචීසඞ්ඛාරො, වචීසඞ්ඛාරො වචී.

චිත්තං චිත්තසඞ්ඛාරො, චිත්තසඞ්ඛාරො චිත්තං.

පච්චනීකං

න කායො න කායසඞ්ඛාරො, න කායසඞ්ඛාරො න කායො.

න වචී න වචීසඞ්ඛාරො, න වචීසඞ්ඛාරො න වචී.

න චිත්තං න චිත්තසඞ්ඛාරො, න චිත්තසඞ්ඛාරො න චිත්තං.

පදසොධනමූලචක්කවාරො

අනුලොමං

කායො කායසඞ්ඛාරො, සඞ්ඛාරා වචීසඞ්ඛාරො.

කායො කායසඞ්ඛාරො, සඞ්ඛාරා චිත්තසඞ්ඛාරො.

වචී වචීසඞ්ඛාරො, සඞ්ඛාරා කායසඞ්ඛාරො.

වචී වචීසඞ්ඛාරො, සඞ්ඛාරා චිත්තසඞ්ඛාරො.

චිත්තං චිත්තසඞ්ඛාරො, සඞ්ඛාරා කායසඞ්ඛාරො.

චිත්තං චිත්තසඞ්ඛාරො, සඞ්ඛාරා වචීසඞ්ඛාරො.

පච්චනීකං

න කායො න කායසඞ්ඛාරො, න සඞ්ඛාරා න වචීසඞ්ඛාරො.

න කායො න කායසඞ්ඛාරො, න සඞ්ඛාරා න චිත්තසඞ්ඛාරො.

න වචී න වචීසඞ්ඛාරො, න සඞ්ඛාරා න කායසඞ්ඛාරො.

න වචී න වචීසඞ්ඛාරො, න සඞ්ඛාරා න චිත්තසඞ්ඛාරො.

න චිත්තං න චිත්තසඞ්ඛාරො, න සඞ්ඛාරා න කායසඞ්ඛාරො.

න චිත්තං න චිත්තසඞ්ඛාරො, න සඞ්ඛාරා න වචීසඞ්ඛාරො.

සුද්ධසඞ්ඛාරවාරො

අනුලොමං

කායසඞ්ඛාරො වචීසඞ්ඛාරො, වචීසඞ්ඛාරො කායසඞ්ඛාරො.

කායසඞ්ඛාරො චිත්තසඞ්ඛාරො, චිත්තසඞ්ඛාරො කායසඞ්ඛාරො.

වචීසඞ්ඛාරො චිත්තසඞ්ඛාරො, චිත්තසඞ්ඛාරො වචීසඞ්ඛාරො.

පච්චනීකං

න කායසඞ්ඛාරො න වචීසඞ්ඛාරො, න වචීසඞ්ඛාරො න කායසඞ්ඛාරො.

න කායසඞ්ඛාරො න චිත්තසඞ්ඛාරො, න චිත්තසඞ්ඛාරො න කායසඞ්ඛාරො.

න වචීසඞ්ඛාරො න චිත්තසඞ්ඛාරො, න චිත්තසඞ්ඛාරො න වචීසඞ්ඛාරො.

සඞ්ඛාරයමකමාතිකා නිට්ඨිතා.

අනුසයයමකං

සත්තානුසයා (යම. 2.අනුසයයමක.1) – කාමරාගානුසයො පටිඝානුසයො මානානුසයො දිට්ඨානුසයො විචිකිච්ඡානුසයො භවරාගානුසයො අවිජ්ජානුසයො.

අනුසයයමකමාතිකා නිට්ඨිතා.

චිත්තයමකං

සුද්ධචිත්තසාමඤ්ඤං

පුග්ගලවාරො

1. උප්පාදනිරොධකාලසම්භෙදවාරො

යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣති (යම. 2.චිත්තයමක.1 ආදයො), තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති න උප්පජ්ජිස්සති. යස්ස වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති න උප්පජ්ජිස්සති, තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣති.

යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති නිරුජ්ඣති, තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති උප්පජ්ජිස්සති. යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති උප්පජ්ජිස්සති, තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති නිරුජ්ඣති.

2. උප්පාදුප්පන්නවාරො

යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති, තස්ස චිත්තං උප්පන්නං. යස්ස වා පන චිත්තං උප්පන්නං, තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති.

යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති, තස්ස චිත්තං න උප්පන්නං. යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පන්නං, තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති.

3. නිරොධුප්පන්නවාරො

යස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣති, තස්ස චිත්තං උප්පන්නං. යස්ස වා පන චිත්තං උප්පන්නං, තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣති.

යස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣති, තස්ස චිත්තං න උප්පන්නං. යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පන්නං, තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣති.

4. උප්පාදවාරො

යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති, තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ. යස්ස වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ, තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති.

යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති, තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ. යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ, තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති.

යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති, තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති. යස්ස වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති.

යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති, තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති. යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති, තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති.

යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ, තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති. යස්ස වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ, තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති. යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති, තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ.

5. නිරොධවාරො

යස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣති, තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ. යස්ස වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ, තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣති.

යස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣති, තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ. යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ, තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣති.

යස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣති, තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති. යස්ස වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති, තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣති.

යස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣති, තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති. යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති, තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣති.

යස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ, තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති. යස්ස වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති, තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ.

යස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ, තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති. යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති, තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ.

6. උප්පාදනිරොධවාරො

යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති, තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ. යස්ස වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ, තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති.

යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති, තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ. යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ, තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති.

යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති, තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති. යස්ස වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති, තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති.

යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති, තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති. යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති, තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති.

යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ, තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති. යස්ස වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති, තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ, තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති. යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති, තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ.

7. උප්පජ්ජමානනනිරොධවාරො

යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති, තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣති. යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣති, තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති.

යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති, තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣති. යස්ස වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣති, තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති.

8. උප්පජ්ජමානුප්පන්නවාරො

යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජමානං, තස්ස චිත්තං උප්පන්නං. යස්ස වා පන චිත්තං උප්පන්නං, තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජමානං.

යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජමානං, තස්ස චිත්තං න උප්පන්නං. යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පන්නං, තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජමානං.

9. නිරුජ්ඣමානුප්පන්නවාරො

යස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣමානං, තස්ස චිත්තං උප්පන්නං. යස්ස වා පන චිත්තං උප්පන්නං, තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣමානං.

යස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣමානං, තස්ස චිත්තං න උප්පන්නං. යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පන්නං, තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣමානං.

10. උප්පන්නුප්පාදවාරො

යස්ස චිත්තං උප්පන්නං, තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ. යස්ස වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ, තස්ස චිත්තං උප්පන්නං.

යස්ස චිත්තං න උප්පන්නං, තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ. යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ, තස්ස චිත්තං න උප්පන්නං.

යස්ස චිත්තං උප්පන්නං, තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති. යස්ස වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, තස්ස චිත්තං උප්පන්නං.

යස්ස චිත්තං න උප්පන්නං, තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති. යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති, තස්ස චිත්තං න උප්පන්නං.

11. අතීතානාගතවාරො

යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තස්ස චිත්තං උප්පන්නං, තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති. යස්ස වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තස්ස චිත්තං උප්පන්නං, තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තස්ස චිත්තං න උප්පන්නං, තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති. යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තස්ස චිත්තං න උප්පන්නං, තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ.

12. උප්පන්නුප්පජ්ජමානවාරො

උප්පන්නං උප්පජ්ජමානං, උප්පජ්ජමානං උප්පන්නං.

න උප්පන්නං න උප්පජ්ජමානං, න උප්පජ්ජමානං න උප්පන්නං.

13. නිරුද්ධනිරුජ්ඣමානවාරො

නිරුද්ධං නිරුජ්ඣමානං, නිරුජ්ඣමානං නිරුද්ධං.

න නිරුද්ධං න නිරුජ්ඣමානං, න නිරුජ්ඣමානං න නිරුද්ධං.

14. අතික්කන්තකාලවාරො

යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං, නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තස්ස චිත්තං. යස්ස වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං, උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තස්ස චිත්තං.

යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං, න නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තස්ස චිත්තං. යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං, න උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තස්ස චිත්තං.

සුද්ධචිත්තසාමඤ්ඤං

ධම්මවාරො

1. උප්පාදනිරොධකාලසම්භෙදවාරො

යං චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣති, තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති න උප්පජ්ජිස්සති. යං වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති න උප්පජ්ජිස්සති, තං චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣති.

යං චිත්තං න උප්පජ්ජති නිරුජ්ඣති, තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති උප්පජ්ජිස්සති. යං වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති උප්පජ්ජිස්සති, තං චිත්තං න උප්පජ්ජති නිරුජ්ඣති.

2. උප්පාදුප්පන්නවාරො

යං චිත්තං උප්පජ්ජති, තං චිත්තං උප්පන්නං. යං වා පන චිත්තං උප්පන්නං, තං චිත්තං උප්පජ්ජති.

යං චිත්තං න උප්පජ්ජති, තං චිත්තං න උප්පන්නං. යං වා පන චිත්තං න උප්පන්නං, තං චිත්තං න උප්පජ්ජති.

3. නිරොධුප්පන්නවාරො

යං චිත්තං නිරුජ්ඣති, තං චිත්තං උප්පන්නං. යං වා පන චිත්තං උප්පන්නං, තං චිත්තං නිරුජ්ඣති.

යං චිත්තං න නිරුජ්ඣති, තං චිත්තං න උප්පන්නං. යං වා පන චිත්තං න උප්පන්නං, තං චිත්තං න නිරුජ්ඣති.

4. උප්පාදවාරො

යං චිත්තං උප්පජ්ජති, තං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ. යං වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ, තං චිත්තං උප්පජ්ජති.

යං චිත්තං න උප්පජ්ජති, තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ. යං වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ, තං චිත්තං න උප්පජ්ජති.

යං චිත්තං උප්පජ්ජති, තං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති. යං වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, තං චිත්තං උප්පජ්ජති.

යං චිත්තං න උප්පජ්ජති, තං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති. යං වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති, තං චිත්තං න උප්පජ්ජති.

යං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ, තං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති. යං වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, තං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ.

යං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ, තං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති. යං වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති, තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ.

5. නිරොධවාරො

යං චිත්තං නිරුජ්ඣති, තං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ. යං වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ, තං චිත්තං නිරුජ්ඣති.

යං චිත්තං න නිරුජ්ඣති, තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ. යං වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ, තං චිත්තං න නිරුජ්ඣති.

යං චිත්තං නිරුජ්ඣති, තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති. යං වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති, තං චිත්තං නිරුජ්ඣති.

යං චිත්තං න නිරුජ්ඣති, තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති. යං වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති, තං චිත්තං න නිරුජ්ඣති.

යං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ, තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති. යං වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති, තං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ.

යං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ, තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති. යං වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති, තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ.

6. උප්පාදනිරොධවාරො

යං චිත්තං උප්පජ්ජති, තං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ. යං වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ, තං චිත්තං උප්පජ්ජති.

යං චිත්තං න උප්පජ්ජති, තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ. යං වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ, තං චිත්තං න උප්පජ්ජති.

යං චිත්තං උප්පජ්ජති, තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති. යං වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති, තං චිත්තං උප්පජ්ජති.

යං චිත්තං න උප්පජ්ජති, තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති. යං වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති, තං චිත්තං න උප්පජ්ජති.

යං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ, තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති. යං වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති, තං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ.

යං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ, තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති. යං වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති, තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ.

7. උප්පජ්ජමානනනිරොධවාරො

යං චිත්තං උප්පජ්ජති, තං චිත්තං න නිරුජ්ඣති. යං වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣති, තං චිත්තං උප්පජ්ජති.

යං චිත්තං න උප්පජ්ජති, තං චිත්තං නිරුජ්ඣති. යං වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣති, තං චිත්තං න උප්පජ්ජති.

8. උප්පජ්ජමානුප්පන්නවාරො

යං චිත්තං උප්පජ්ජමානං, තං චිත්තං උප්පන්නං. යං වා පන චිත්තං උප්පන්නං, තං චිත්තං උප්පජ්ජමානං.

යං චිත්තං න උප්පජ්ජමානං, තං චිත්තං න උප්පන්නං. යං වා පන චිත්තං න උප්පන්නං, තං චිත්තං න උප්පජ්ජමානං.

9. නිරුජ්ඣමානුප්පන්නවාරො

යං චිත්තං නිරුජ්ඣමානං, තං චිත්තං උප්පන්නං. යං වා පන චිත්තං උප්පන්නං, තං චිත්තං නිරුජ්ඣමානං.

යං චිත්තං න නිරුජ්ඣමානං, තං චිත්තං න උප්පන්නං. යං වා පන චිත්තං න උප්පන්නං, තං චිත්තං න නිරුජ්ඣමානං.

10. උප්පන්නුප්පාදවාරො

යං චිත්තං උප්පන්නං, තං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ. යං වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ, තං චිත්තං උප්පන්නං.

යං චිත්තං න උප්පන්නං, තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ. යං වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ, තං චිත්තං න උප්පන්නං.

යං චිත්තං උප්පන්නං, තං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති. යං වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, තං චිත්තං උප්පන්නං.

යං චිත්තං න උප්පන්නං, තං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති. යං වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති, තං චිත්තං න උප්පන්නං.

11. අතීතානාගතවාරො

යං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තං චිත්තං උප්පන්නං, තං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති. යං වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තං චිත්තං උප්පන්නං, තං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ.

යං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තං චිත්තං න උප්පන්නං, තං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති. යං වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තං චිත්තං න උප්පන්නං, තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ.

12. උප්පන්නුප්පජ්ජමානවාරො

උප්පන්නං උප්පජ්ජමානං, උප්පජ්ජමානං උප්පන්නං.

න උප්පන්නං න උප්පජ්ජමානං, න උප්පජ්ජමානං න උප්පන්නං.

13. නිරුද්ධනිරුජ්ඣමානවාරො

නිරුද්ධං නිරුජ්ඣමානං, නිරුජ්ඣමානං නිරුද්ධං.

න නිරුද්ධං න නිරුජ්ඣමානං, න නිරුජ්ඣමානං න නිරුද්ධං.

14. අතික්කන්තකාලවාරො

යං චිත්තං උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං, නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තං චිත්තං. යං වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං, උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තං චිත්තං.

යං චිත්තං න උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං, න නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තං චිත්තං. යං වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං, න උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තං චිත්තං.

සුද්ධචිත්තසාමඤ්ඤං

පුග්ගලධම්මවාරො

1. උප්පාදනිරොධකාලසම්භෙදවාරො

යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣති, තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති න උප්පජ්ජිස්සති. යස්ස වා පන යං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති න උප්පජ්ජිස්සති, තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣති.

යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජති නිරුජ්ඣති, තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති උප්පජ්ජිස්සති. යස්ස වා පන යං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති උප්පජ්ජිස්සති, තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජති නිරුජ්ඣති.

2. උප්පාදුප්පන්නවාරො

යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජති, තස්ස තං චිත්තං උප්පන්නං. යස්ස වා පන යං චිත්තං උප්පන්නං, තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජති.

යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජති, තස්ස තං චිත්තං න උප්පන්නං. යස්ස වා පන යං චිත්තං න උප්පන්නං, තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජති.

3. නිරොධුප්පන්නවාරො

යස්ස යං චිත්තං නිරුජ්ඣති, තස්ස තං චිත්තං උප්පන්නං. යස්ස වා පන යං චිත්තං උප්පන්නං, තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣති.

යස්ස යං චිත්තං න නිරුජ්ඣති, තස්ස තං චිත්තං න උප්පන්නං. යස්ස වා පන යං චිත්තං න උප්පන්නං, තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣති.

4. උප්පාදවාරො

යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජති, තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ. යස්ස වා පන යං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ, තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජති.

යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජති, තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ. යස්ස වා පන යං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ, තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජති.

යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජති, තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති. යස්ස වා පන යං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජති.

යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජති, තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති. යස්ස වා පන යං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති, තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජති.

යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ, තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති. යස්ස වා පන යං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ, තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති. යස්ස වා පන යං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති, තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ.

5. නිරොධවාරො

යස්ස යං චිත්තං නිරුජ්ඣති, තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ. යස්ස වා පන යං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ, තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣති.

යස්ස යං චිත්තං න නිරුජ්ඣති, තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ. යස්ස වා පන යං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ, තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣති.

යස්ස යං චිත්තං නිරුජ්ඣති, තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති. යස්ස වා පන යං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති, තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣති.

යස්ස යං චිත්තං න නිරුජ්ඣති, තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති. යස්ස වා පන යං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති, තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣති.

යස්ස යං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ, තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති. යස්ස වා පන යං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති, තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ.

යස්ස යං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ, තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති. යස්ස වා පන යං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති, තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ.

6. උප්පාදනිරොධවාරො

යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජති, තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ. යස්ස වා පන යං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ, තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජති.

යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජති, තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ. යස්ස වා පන යං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ, තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජති.

යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජති, තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති. යස්ස වා පන යං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති, තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජති.

යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජති, තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති. යස්ස වා පන යං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති, තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජති.

යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ, තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති. යස්ස වා පන යං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති, තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ, තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති. යස්ස වා පන යං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති, තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ.

7. උප්පජ්ජමානනනිරොධවාරො

යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජති, තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣති. යස්ස වා පන යං චිත්තං න නිරුජ්ඣති, තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජති.

යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජති, තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣති. යස්ස වා පන යං චිත්තං නිරුජ්ඣති, තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජති.

8. උප්පජ්ජමානුප්පන්නවාරො

යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජමානං, තස්ස තං චිත්තං උප්පන්නං. යස්ස වා පන යං චිත්තං උප්පන්නං, තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජමානං.

යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජමානං, තස්ස තං චිත්තං න උප්පන්නං. යස්ස වා පන යං චිත්තං න උප්පන්නං, තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජමානං.

9. නිරුජ්ඣමානුප්පන්නවාරො

යස්ස යං චිත්තං නිරුජ්ඣමානං, තස්ස තං චිත්තං උප්පන්නං. යස්ස වා පන යං චිත්තං උප්පන්නං, තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣමානං.

යස්ස යං චිත්තං න නිරුජ්ඣමානං, තස්ස තං චිත්තං න උප්පන්නං. යස්ස වා පන යං චිත්තං න උප්පන්නං, තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣමානං.

10. උප්පන්නුප්පාදවාරො

යස්ස යං චිත්තං උප්පන්නං, තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ. යස්ස වා පන යං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ, තස්ස තං චිත්තං උප්පන්නං.

යස්ස යං චිත්තං න උප්පන්නං, තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ. යස්ස වා පන යං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ, තස්ස තං චිත්තං න උප්පන්නං.

යස්ස යං චිත්තං උප්පන්නං, තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති. යස්ස වා පන යං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, තස්ස තං චිත්තං උප්පන්නං.

යස්ස යං චිත්තං න උප්පන්නං, තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති, යස්ස වා පන යං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති, තස්ස තං චිත්තං න උප්පන්නං.

11. අතීතානාගතවාරො

යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තස්ස තං චිත්තං උප්පන්නං, තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති. යස්ස වා පන යං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තස්ස තං චිත්තං උප්පන්නං, තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තස්ස තං චිත්තං න උප්පන්නං, තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති. යස්ස වා පන යං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තස්ස තං චිත්තං න උප්පන්නං, තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ.

12. උප්පන්නුප්පජ්ජමානවාරො

උප්පන්නං උප්පජ්ජමානං, උප්පජ්ජමානං උප්පන්නං.

න උප්පන්නං න උප්පජ්ජමානං, න උප්පජ්ජමානං න උප්පන්නං.

13. නිරුද්ධනිරුජ්ඣමානවාරො

නිරුද්ධං නිරුජ්ඣමානං, නිරුජ්ඣමානං නිරුද්ධං.

න නිරුද්ධං න නිරුජ්ඣමානං, න නිරුජ්ඣමානං න නිරුද්ධං.

14. අතික්කන්තකාලවාරො

යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං, නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තස්ස තං චිත්තං. යස්ස වා පන යං චිත්තං නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං, උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තස්ස තං චිත්තං.

යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං, න නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තස්ස තං චිත්තං. යස්ස වා පන යං චිත්තං න නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං, න උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තස්ස තං චිත්තං.

සුත්තන්තචිත්තමිස්සකවිසෙසො

යස්ස සරාගං චිත්තං උප්පජ්ජති...පෙ.... යස්ස වීතරාගං චිත්තං උප්පජ්ජති. යස්ස සදොසං චිත්තං උප්පජ්ජති. යස්ස වීතදොසං චිත්තං උප්පජ්ජති. යස්ස සමොහං චිත්තං උප්පජ්ජති. යස්ස වීතමොහං චිත්තං උප්පජ්ජති. යස්ස සංඛිත්තං චිත්තං උප්පජ්ජති. යස්ස වික්ඛිත්තං චිත්තං උප්පජ්ජති. යස්ස මහග්ගතං චිත්තං උප්පජ්ජති. යස්ස අමහග්ගතං චිත්තං උප්පජ්ජති. යස්ස සඋත්තරං චිත්තං උප්පජ්ජති. යස්ස අනුත්තරං චිත්තං උප්පජ්ජති. යස්ස සමාහිතං චිත්තං උප්පජ්ජති. යස්ස අසමාහිතං චිත්තං උප්පජ්ජති. යස්ස විමුත්තං චිත්තං උප්පජ්ජති. යස්ස අවිමුත්තං චිත්තං උප්පජ්ජති.

අභිධම්මචිත්තමිස්සකවිසෙසො

යස්ස කුසලං චිත්තං උප්පජ්ජති...පෙ.... යස්ස අකුසලං චිත්තං උප්පජ්ජති. යස්ස අබ්‍යාකතං චිත්තං උප්පජ්ජති. යස්ස සුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තං චිත්තං උප්පජ්ජති.

(එතෙන උපායෙන යාව සරණඅරණා උද්ධරිතබ්බා.)

යස්ස අරණං චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣති, තස්ස අරණං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති න උප්පජ්ජිස්සති. යස්ස වා පන අරණං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති න උප්පජ්ජිස්සති, තස්ස අරණං චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣති.

චිත්තයමකමාතිකා නිට්ඨිතා.

ධම්මයමකං

පණ්ණත්තිවාරො

පදසොධනවාරො

අනුලොමං

කුසලා කුසලා ධම්මා (යම. 3.ධම්මයමක.1 ආදයො). කුසලා ධම්මා කුසලා.

අකුසලා අකුසලා ධම්මා. අකුසලා ධම්මා අකුසලා.

අබ්‍යාකතා අබ්‍යාකතා ධම්මා. අබ්‍යාකතා ධම්මා අබ්‍යාකතා.

පච්චනීකං

න කුසලා න කුසලා ධම්මා. න කුසලා ධම්මා න කුසලා.

න අකුසලා න අකුසලා ධම්මා. න අකුසලා ධම්මා න අකුසලා.

න අබ්‍යාකතා න අබ්‍යාකතා ධම්මා. න අබ්‍යාකතා ධම්මා න අබ්‍යාකතා.

පදසොධනමූලචක්කවාරො

අනුලොමං

කුසලා කුසලා ධම්මා. ධම්මා අකුසලා ධම්මා.

කුසලා කුසලා ධම්මා. ධම්මා අබ්‍යාකතා ධම්මා.

අකුසලා අකුසලා ධම්මා. ධම්මා කුසලා ධම්මා.

අකුසලා අකුසලා ධම්මා. ධම්මා අබ්‍යාකතා ධම්මා.

අබ්‍යාකතා අබ්‍යාකතා ධම්මා. ධම්මා කුසලා ධම්මා.

අබ්‍යාකතා අබ්‍යාකතා ධම්මා. ධම්මා අකුසලා ධම්මා.

පච්චනීකං

න කුසලා න කුසලා ධම්මා. න ධම්මා න අකුසලා ධම්මා.

න කුසලා න කුසලා ධම්මා. න ධම්මා න අබ්‍යාකතා ධම්මා.

න අකුසලා න අකුසලා ධම්මා. න ධම්මා න කුසලා ධම්මා.

න අකුසලා න අකුසලා ධම්මා. න ධම්මා න අබ්‍යාකතා ධම්මා.

න අබ්‍යාකතා න අබ්‍යාකතා ධම්මා. න ධම්මා න කුසලා ධම්මා.

න අබ්‍යාකතා න අබ්‍යාකතා ධම්මා. න ධම්මා න අකුසලා ධම්මා.

සුද්ධධම්මවාරො

අනුලොමං

කුසලා ධම්මා. ධම්මා කුසලා.

අකුසලා ධම්මා. ධම්මා අකුසලා.

අබ්‍යාකතා ධම්මා. ධම්මා අබ්‍යාකතා.

පච්චනීකං

න කුසලා න ධම්මා. න ධම්මා න කුසලා.

න අකුසලා න ධම්මා. න ධම්මා න අකුසලා.

න අබ්‍යාකතා න ධම්මා. න ධම්මා න අබ්‍යාකතා.

සුද්ධධම්මමූලචක්කවාරො

අනුලොමං

කුසලා ධම්මා. ධම්මා අකුසලා.

කුසලා ධම්මා. ධම්මා අබ්‍යාකතා.

අකුසලා ධම්මා. ධම්මා කුසලා.

අකුසලා ධම්මා. ධම්මා අබ්‍යාකතා.

අබ්‍යාකතා ධම්මා. ධම්මා කුසලා.

අබ්‍යාකතා ධම්මා. ධම්මා අකුසලා.

පච්චනීකං

න කුසලා න ධම්මා. න ධම්මා න අකුසලා.

න කුසලා න ධම්මා. න ධම්මා න අබ්‍යාකතා.

න අකුසලා න ධම්මා. න ධම්මා න කුසලා.

න අකුසලා න ධම්මා. න ධම්මා න අබ්‍යාකතා.

න අබ්‍යාකතා න ධම්මා. න ධම්මා න කුසලා.

න අබ්‍යාකතා න ධම්මා. න ධම්මා න අකුසලා.

ධම්මයමකමාතිකා නිට්ඨිතා.

ඉන්ද්‍රියයමකං

පණ්ණත්තිවාරො

බාවීසතින්ද්‍රියානි (යම. 3.ඉන්ද්‍රියයමක.1 ආදයො) – චක්ඛුන්ද්‍රියං සොතින්ද්‍රියං ඝානින්ද්‍රියං ජිව්හින්ද්‍රියං කායින්ද්‍රියං මනින්ද්‍රියං ඉත්ථින්ද්‍රියං පුරිසින්ද්‍රියං ජීවිතින්ද්‍රියං සුඛින්ද්‍රියං දුක්ඛින්ද්‍රියං සොමනස්සින්ද්‍රියං දොමනස්සින්ද්‍රියං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං සද්ධින්ද්‍රියං වීරියින්ද්‍රියං සතින්ද්‍රියං සමාධින්ද්‍රියං පඤ්ඤින්ද්‍රියං අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං අඤ්ඤින්ද්‍රියං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

පදසොධනවාරො

අනුලොමං

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛු.

සොතං සොතින්ද්‍රියං, සොතින්ද්‍රියං සොතං.

ඝානං ඝානින්ද්‍රියං, ඝානින්ද්‍රියං ඝානං.

ජිව්හා ජිව්හින්ද්‍රියං, ජිව්හින්ද්‍රියං ජිව්හා.

කායො කායින්ද්‍රියං, කායින්ද්‍රියං කායො.

මනො මනින්ද්‍රියං, මනින්ද්‍රියං මනො.

ඉත්ථී ඉත්ථින්ද්‍රියං, ඉත්ථින්ද්‍රියං ඉත්ථී.

පුරිසො පුරිසින්ද්‍රියං, පුරිසින්ද්‍රියං පුරිසො.

ජීවිතං ජීවිතින්ද්‍රියං, ජීවිතින්ද්‍රියං ජීවිතං.

සුඛං සුඛින්ද්‍රියං, සුඛින්ද්‍රියං සුඛං.

දුක්ඛං දුක්ඛින්ද්‍රියං, දුක්ඛින්ද්‍රියං දුක්ඛං.

සොමනස්සං සොමනස්සින්ද්‍රියං, සොමනස්සින්ද්‍රියං සොමනස්සං.

දොමනස්සං දොමනස්සින්ද්‍රියං, දොමනස්සින්ද්‍රියං දොමනස්සං.

උපෙක්ඛා උපෙක්ඛින්ද්‍රියං, උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපෙක්ඛා.

සද්ධා සද්ධින්ද්‍රියං, සද්ධින්ද්‍රියං සද්ධා.

වීරියං වීරියින්ද්‍රියං, වීරියින්ද්‍රියං වීරියං.

සති සතින්ද්‍රියං, සතින්ද්‍රියං සති.

සමාධි සමාධින්ද්‍රියං, සමාධින්ද්‍රියං සමාධි.

පඤ්ඤා පඤ්ඤින්ද්‍රියං, පඤ්ඤින්ද්‍රියං පඤ්ඤා.

අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති.

අඤ්ඤං අඤ්ඤින්ද්‍රියං, අඤ්ඤින්ද්‍රියං අඤ්ඤං.

අඤ්ඤාතාවී අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං අඤ්ඤාතාවී.

පච්චනීකං

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න චක්ඛුන්ද්‍රියං න චක්ඛු.

න සොතං න සොතින්ද්‍රියං, න සොතින්ද්‍රියං න සොතං.

න ඝානං න ඝානින්ද්‍රියං, න ඝානින්ද්‍රියං න ඝානං.

න ජිව්හා න ජිව්හින්ද්‍රියං, න ජිව්හින්ද්‍රියං න ජිව්හා.

න කායො න කායින්ද්‍රියං, න කායින්ද්‍රියං න කායො.

න මනො න මනින්ද්‍රියං, න මනින්ද්‍රියං න මනො.

න ඉත්ථී න ඉත්ථින්ද්‍රියං, න ඉත්ථින්ද්‍රියං න ඉත්ථී.

න පුරිසො න පුරිසින්ද්‍රියං, න පුරිසින්ද්‍රියං න පුරිසො.

න ජීවිතං න ජීවිතින්ද්‍රියං, න ජීවිතින්ද්‍රියං න ජීවිතං.

න සුඛං න සුඛින්ද්‍රියං, න සුඛින්ද්‍රියං න සුඛං.

න දුක්ඛං න දුක්ඛින්ද්‍රියං, න දුක්ඛින්ද්‍රියං න දුක්ඛං.

න සොමනස්සං න සොමනස්සින්ද්‍රියං, න සොමනස්සින්ද්‍රියං න සොමනස්සං.

න දොමනස්සං න දොමනස්සින්ද්‍රියං, න දොමනස්සින්ද්‍රියං න දොමනස්සං.

න උපෙක්ඛා න උපෙක්ඛින්ද්‍රියං, න උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උපෙක්ඛා.

න සද්ධා න සද්ධින්ද්‍රියං, න සද්ධින්ද්‍රියං න සද්ධා.

න වීරියං න වීරියින්ද්‍රියං, න වීරියින්ද්‍රියං න වීරියං.

න සති න සතින්ද්‍රියං, න සතින්ද්‍රියං න සති.

න සමාධි න සමාධින්ද්‍රියං, න සමාධින්ද්‍රියං න සමාධි.

න පඤ්ඤා න පඤ්ඤින්ද්‍රියං, න පඤ්ඤින්ද්‍රියං න පඤ්ඤා.

න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං, න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති.

න අඤ්ඤං න අඤ්ඤින්ද්‍රියං, න අඤ්ඤින්ද්‍රියං න අඤ්ඤං.

න අඤ්ඤාතාවී න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න අඤ්ඤාතාවී.

පදසොධනමූලචක්කවාරො

අනුලොමං

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සොතින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ඝානින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජිව්හින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා කායින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා මනින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ඉත්ථින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා පුරිසින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජීවිතින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සුඛින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දුක්ඛින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සොමනස්සින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දොමනස්සින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා උපෙක්ඛින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සද්ධින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වීරියින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සතින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සමාධින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා පඤ්ඤින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

සොතං සොතින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං…පෙ.....

සොතං සොතින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

ඝානං ඝානින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං…පෙ.....

ඝානං ඝානින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

ජිව්හා ජිව්හින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.....

ජිව්හා ජිව්හින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

කායො කායින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.....

කායො කායින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

මනො මනින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.....

මනො මනින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

ඉත්ථී ඉත්ථින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.....

ඉත්ථී ඉත්ථින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

පුරිසො පුරිසින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.....

පුරිසො පුරිසින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

ජීවිතං ජීවිතින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.....

ජීවිතං ජීවිතින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

සුඛං සුඛින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.....

සුඛං සුඛින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

දුක්ඛං දුක්ඛින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.....

දුක්ඛං දුක්ඛින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

සොමනස්සං සොමනස්සින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.....

සොමනස්සං සොමනස්සින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

දොමනස්සං දොමනස්සින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.....

දොමනස්සං දොමනස්සින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

උපෙක්ඛා උපෙක්ඛින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.....

උපෙක්ඛා උපෙක්ඛින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

සද්ධා සද්ධින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.....

සද්ධා සද්ධින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

වීරියං වීරියින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.....

වීරියං වීරියින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

සති සතින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.....

සති සතින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

සමාධි සමාධින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.....

සමාධි සමාධින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

පඤ්ඤා පඤ්ඤින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.....

පඤ්ඤා පඤ්ඤින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.....

අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

අඤ්ඤං අඤ්ඤින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.....

අඤ්ඤං අඤ්ඤින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

අඤ්ඤාතාවී අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.....

අඤ්ඤාතාවී අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤින්ද්‍රියං.

පච්චනීකං

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සොතින්ද්‍රියං.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ඝානින්ද්‍රියං.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ජිව්හින්ද්‍රියං.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න කායින්ද්‍රියං.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න මනින්ද්‍රියං.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ඉත්ථින්ද්‍රියං.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න පුරිසින්ද්‍රියං.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ජීවිතින්ද්‍රියං.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සුඛින්ද්‍රියං.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න දුක්ඛින්ද්‍රියං.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සොමනස්සින්ද්‍රියං.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න දොමනස්සින්ද්‍රියං.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න උපෙක්ඛින්ද්‍රියං.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සද්ධින්ද්‍රියං.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න වීරියින්ද්‍රියං.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සතින්ද්‍රියං.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සමාධින්ද්‍රියං.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න පඤ්ඤින්ද්‍රියං.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤින්ද්‍රියං.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

න සොතං න සොතින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.... න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

න ඝානං න ඝානින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.... න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

න ජිව්හා න ජිව්හින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.... න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

න කායො න කායින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.... න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

න මනො න මනින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.... න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

න ඉත්ථී න ඉත්ථින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.... න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

න පුරිසො න පුරිසින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.... න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

න ජීවිතං න ජීවිතින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.... න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

න සුඛං න සුඛින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.... න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

න දුක්ඛං න දුක්ඛින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.... න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

න සොමනස්සං න සොමනස්සින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.... න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

න දොමනස්සං න දොමනස්සින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.... න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

න උපෙක්ඛා න උපෙක්ඛින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.... න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

න සද්ධා න සද්ධින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.... න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

න වීරියං න වීරියින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.... න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

න සති න සතින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.... න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

න සමාධි න සමාධින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.... න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

න පඤ්ඤා න පඤ්ඤින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.... න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.... න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

න අඤ්ඤං න අඤ්ඤින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.... න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

න අඤ්ඤාතාවී න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං...පෙ.... න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤින්ද්‍රියං.

සුද්ධින්ද්‍රියවාරො

අනුලොමං

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු.

සොතං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සොතං.

ඝානං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ඝානං.

ජිව්හා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජිව්හා.

කායො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා කායො.

මනො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා මනො.

ඉත්ථී ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ඉත්ථී.

පුරිසො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා පුරිසො.

ජීවිතං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජීවිතං.

සුඛං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සුඛං.

දුක්ඛං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දුක්ඛං.

සොමනස්සං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සොමනස්සං.

දොමනස්සං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දොමනස්සං.

උපෙක්ඛා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා උපෙක්ඛා.

සද්ධා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සද්ධා.

වීරියං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වීරියං.

සති ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සති.

සමාධි ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සමාධි.

පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා පඤ්ඤා.

අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති.

අඤ්ඤං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤං.

අඤ්ඤාතාවී ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී.

පච්චනීකං

න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු.

න සොතං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සොතං.

න ඝානං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ඝානං.

න ජිව්හා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ජිව්හා.

න කායො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න කායො.

න මනො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න මනො.

න ඉත්ථී න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ඉත්ථී.

න පුරිසො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න පුරිසො.

න ජීවිතං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ජීවිතං.

න සුඛං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සුඛං.

න දුක්ඛං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න දුක්ඛං.

න සොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සොමනස්සං.

න දොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න දොමනස්සං.

න උපෙක්ඛා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න උපෙක්ඛා.

න සද්ධා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සද්ධා.

න වීරියං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න වීරියං.

න සති න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සති.

න සමාධි න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සමාධි.

න පඤ්ඤා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න පඤ්ඤා.

න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති.

න අඤ්ඤං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤං.

න අඤ්ඤාතාවී න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී.

සුද්ධින්ද්‍රියමූලචක්කවාරො

අනුලොමං

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සොතං.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ඝානං.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජිව්හා.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා කායො.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා මනො.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ඉත්ථී.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා පුරිසො.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජීවිතං.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සුඛං.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දුක්ඛං.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සොමනස්සං.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දොමනස්සං.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා උපෙක්ඛා.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සද්ධා.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වීරියං.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සති.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සමාධි.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා පඤ්ඤා.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤං.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී.

සොතං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු...පෙ.... ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී.

ඝානං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු...පෙ.... ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී.

ජිව්හා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු...පෙ.... ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී.

කායො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු...පෙ.... ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී.

මනො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු...පෙ.... ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී.

ඉත්ථී ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු...පෙ.... ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී.

පුරිසො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු...පෙ.... ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී.

ජීවිතං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු...පෙ.... ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී.

සුඛං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු...පෙ.... ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී.

දුක්ඛං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු...පෙ.... ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී.

සොමනස්සං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු...පෙ.... ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී.

දොමනස්සං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු...පෙ.... ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී.

උපෙක්ඛා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු...පෙ.... ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී.

සද්ධා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු...පෙ.... ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී.

වීරියං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු...පෙ.... ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී.

සති ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු...පෙ.... ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී.

සමාධි ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු...පෙ.... ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී.

පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු...පෙ.... ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී.

අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු...පෙ.... ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී.

අඤ්ඤං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු...පෙ.... ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී.

අඤ්ඤාතාවී ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු...පෙ.... ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤං.

පච්චනීකං

න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සොතං.

න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ඝානං.

න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ජිව්හා.

න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න කායො.

න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න මනො.

න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ඉත්ථී.

න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න පුරිසො.

න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ජීවිතං.

න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සුඛං.

න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න දුක්ඛං.

න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සොමනස්සං.

න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න දොමනස්සං.

න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න උපෙක්ඛා.

න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සද්ධා.

න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න වීරියං.

න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සති.

න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සමාධි.

න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න පඤ්ඤා.

න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති.

න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤං.

න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී.

න සොතං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු…පෙ…. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී.

න ඝානං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු…පෙ…. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී.

න ජිව්හා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු…පෙ…. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී.

න කායො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු…පෙ…. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී.

න මනො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු…පෙ…. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී.

න ඉත්ථී න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු…පෙ…. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී.

න පුරිසො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු…පෙ…. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී.

න ජීවිතං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු…පෙ…. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී.

න සුඛං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු…පෙ…. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී.

න දුක්ඛං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු…පෙ…. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී.

න සොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු…පෙ…. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී.

න දොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු…පෙ…. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී.

න උපෙක්ඛා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු…පෙ…. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී.

න සද්ධා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු…පෙ…. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී.

න වීරියං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු…පෙ…. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී.

න සති න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු...පෙ.... න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී.

න සමාධි න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු...පෙ.... න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී.

න පඤ්ඤා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු...පෙ.... න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී.

න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු...පෙ.... න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී.

න අඤ්ඤං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු...පෙ.... න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී.

න අඤ්ඤාතාවී න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු...පෙ.... න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤං.

ඉන්ද්‍රියයමකමාතිකා නිට්ඨිතා.

යමකමාතිකා නිට්ඨිතා.

7. පට්ඨානමාතිකා

හෙතුපච්චයො ආරම්මණපච්චයො අධිපතිපච්චයො අනන්තරපච්චයො සමනන්තරපච්චයො සහජාතපච්චයො අඤ්ඤමඤ්ඤපච්චයො නිස්සයපච්චයො උපනිස්සයපච්චයො පුරෙජාතපච්චයො පච්ඡාජාතපච්චයො ආසෙවනපච්චයො කම්මපච්චයො විපාකපච්චයො ආහාරපච්චයො ඉන්ද්‍රියපච්චයො ඣානපච්චයො මග්ගපච්චයො සම්පයුත්තපච්චයො විප්පයුත්තපච්චයො අත්ථිපච්චයො නත්ථිපච්චයො විගතපච්චයො අවිගතපච්චයොති (පට්ඨා. 1.1.පච්චයුද්දෙස).

පට්ඨානමාතිකා නිට්ඨිතා.

නිගමනං

සත්තප්පකරණනාමතො, අභිධම්මමදෙසයි;
දෙවාතිදෙවො දෙවානං, දෙවලොකම්හි තං පුරෙ.

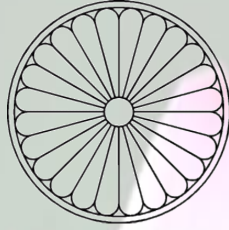
තස්සායං **මාතිකා** සබ්බා, සකලස්සාපි උද්ධරා;
චිරට්ඨිතත්ථං ධම්මස්ස, තං පග්ගණ්හන්තු සාධවො.

ද්වාවීසති තිකා චෙව, තථෙව හෙතුගොච්ඡකං;
චූළන්තරදුකා සත්ත, ගොච්ඡකා ච තතො පරං.

මහන්තරදුකා චාපි, තතො චුද්දස නිද්දිසෙ;
ගොච්ඡකානි දුවෙ පිට්ඨි-දුකානිට්ඨාරසෙදිසා.

ද්වාචත්තාලීස සුත්තන්ත-දුකා තෙවන්ති පඤ්චධා;
සත්තප්පකරණිකා භින්නා, ධම්මසඞ්ගණිමාතිකා.

අභිධම්මමාතිකාපාළි නිට්ඨිතා.

සබ්බදානං ධම්ම දානං ජිනාති,
සබ්බරසං ධම්ම රසං ජිනාති;
සබ්බරතිං ධම්ම රතිං ජිනාති
තණ්හක්ඛයො සබ්බදුක්ඛං ජිනාති

(ධම්මපදය තණ්හා වග්ගො)

ධම්මාරාමො ධම්මරතො - ධම්මං අනුවිචින්තයං;
ධම්මං අනුස්සරං භික්ඛු - සද්ධම්මා න පරිහායති.

(ධම්මපදය භික්ඛු වග්ගො)

ධම්මො පනෙසො සුගතප්පසත්ථො,
තරණීව සංසාර මහණ්ණවස්ස;
බ්‍රහ්මාසුරාදීහි නමස්සනීයෙපා,
රසො රසානං පරමො තිලොකෙ.

මහාගදො මච්චුජරා පහානො,
සබ්බීතිනාසාය විසෙසමන්තො;
සබ්බත්ථි දානෙන ච කප්පරුක්ඛො,
චින්තාමණී භද්දඝටොව ධම්මො.

ධම්මං විනා නත්ථි පිතාච මාතා,
තමෙව තාණං සරණං පතිට්ඨා;
තස්මා හි භො කිච්චමඤ්ඤං පහාය,
සුණාථ ධාරෙථ චරාථ ධම්මෙ.

(රසවාහිනී)

චිරං තිට්ඨතු ලොකස්මිං - සම්මා සම්බුද්ධ සාසනං!

ධර්ම දානය පිණිසයි.........